

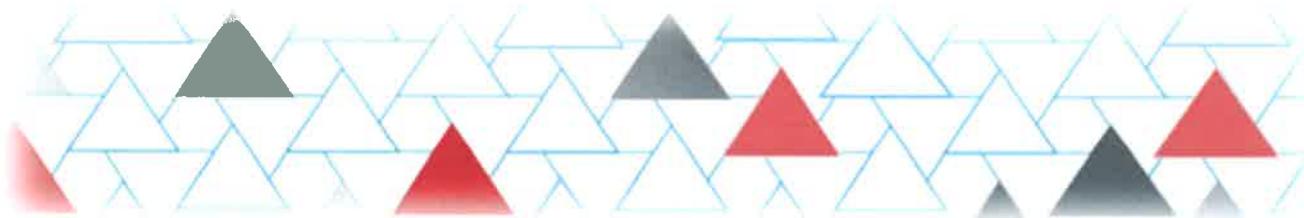
IZVJEŠTAJ O FINANSIJSKOJ REVIZIJI

JAVNOG PREDUZEĆA „CESTE FBIH“ D.O.O. SARAJEVO

2021.

Broj: 01-02-09-11-4-2897-7/21

Sarajevo, juli 2022.

SADRŽAJ

I	IZVJEŠTAJ NEZAVISNOG REVIZORA	1
1.	IZVJEŠTAJ O REVIZIJI FINANSIJSKIH IZVJEŠTAJA	1
2.	IZVJEŠTAJ O REVIZIJI USKLAĐENOSTI	3
II	REZIME DATIH PREPORUKA.....	5
III	KRITERIJI ZA REVIZIJU.....	7
IV	IZVJEŠTAJ O REVIZIJI.....	8
1.	UVOD	8
2.	PREDMET, CIJL I OBIM REVIZIJE	8
3.	PRAĆENJE PRIMJENE PREPORUKA IZ PRETHODNIH REVIZIJA I ANALIZA PODUZETIH MJERA	8
4.	SISTEM INTERNIH KONTROLA	10
5.	PLANIRANJE, DONOŠENJE PLANA POSLOVANJA I FINANSIJSKOG PLANA I IZVJEŠTAVANJE	12
6.	FINANSIJSKI IZVJEŠTAJI	14
6.1	BILANS USPJEHA.....	14
6.1.1	PRIHODI.....	14
6.1.1.1	Poslovni prihodi.....	14
6.1.1.2	Finansijski prihodi.....	15
6.1.1.3	Ostali prihodi i dobici	15
6.1.1.4	Prihodi od usklađivanja vrijednosti	15
6.1.2	Rashodi	16
6.1.2.5	Finansijski rashodi	21
6.1.3	Finansijski rezultat.....	22
6.2	BILANS STANJA.....	22
6.2.1	Stalna sredstva i dugoročni plasmani	22
6.2.2	Tekuća sredstva	27
6.2.2.1	Zalihе i sredstva namijenjena prodaji	27
6.2.2.2	Gotovina i gotovinski ekvivalenti.....	27
6.2.2.3	Kratkoročna potraživanja, kratkoročni plasmani i aktivna vremenska razgraničenja	28
6.2.3	Kapital.....	29
6.2.4	Obaveze.....	29
6.2.4.1	Dugoročna rezervisanja za troškove i rizike i dugoročna razgraničenja.....	30
6.2.4.2	Dugoročne obaveze	30
6.2.4.3	Kratkoročne obaveze	33
6.2.4.4	Pasivna vremenska razgraničenja	33
6.3	VANBILANSNA EVIDENCIJA	33
6.4	IZVJEŠTAJ O NOVČANIM TOKOVIMA	34
6.5	IZVJEŠTAJ O PROMJENAMA NA KAPITALU	34
6.6	BILJEŠKE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE	34
7.	JAVNE NABAVKE	35
8.	SUDSKI SPOROVI.....	37
9.	KOMENTARI NA NACRT IZVJEŠTAJA.....	37
V	PRILOG: GODIŠNJI FINANSIJSKI IZVJEŠTAJI.....	39
	Bilans uspjeha za period od 1. 1. do 31. 12. 2021. godine	40
	Bilans stanja na 31. 12. 2021. godine.....	42
	Izvještaj o gotovinskim tokovima za period od 1. 1. do 31. 12. 2021. godine (Indirektna metoda).....	43
	Izvještaj o promjenama na kapitalu za period koji završava na 31. 12. 2021. godine	45
	Izmjenjeni Bilans uspjeha za period od 1. 1. do 31. 12. 2021. godine	46
	Izmjenjeni Bilans stanja na 31. 12. 2021. godine	48
	Izmjenjeni Izvještaj o gotovinskim tokovima za period od 1.1. do 31. 12. 2021. godine (Indirektna metoda).....	49
	Izmjenjeni Izvještaj o promjenama na kapitalu za period koji završava na 31. 12. 2021. godine	51

I IZVJEŠTAJ NEZAVISNOG REVIZORA

Izvještaj nezavisnog revizora daje se na osnovu provedene finansijske revizije koja obuhvata reviziju finansijskih izvještaja i reviziju usklađenosti aktivnosti, finansijskih transakcija i informacija s relevantnim zakonima i drugim propisima.

1. IZVJEŠTAJ O REVIZIJI FINANSIJSKIH IZVJEŠTAJA

Mišljenje s rezervom

Izvršili smo reviziju finansijskih izvještaja **Javnog preduzeća „Ceste FBiH“ d.o.o. Sarajevo (u daljem tekstu: Društvo)** koji obuhvataju: Bilans stanja na 31. 12. 2021. godine, Bilans uspjeha, Izvještaj o novčanim tokovima, Izvještaj o promjenama na kapitalu za godinu koja se završava na taj dan te Bilješke uz finansijske izvještaje, uključujući i rezime značajnih računovodstvenih politika.

Prema našem mišljenju, osim za moguće efekte pitanja opisanih u odjeljku *Osnova za mišljenje s rezervom*, finansijski izvještaji istinito i fer prikazuju, u svim materijalnim aspektima, finansijski položaj Društva na 31. 12. 2021. godine, finansijsku uspješnost, novčane tokove i promjene na kapitalu za godinu koja se završava na taj dan, u skladu sa prihvaćenim okvirom finansijskog izvještavanja.

Osnova za mišljenje s rezervom

Kao što je navedeno u Izvještaju:

1. Društvo je na 31. 12. 2021. godine iskazalo vrijednost cestovne infrastrukture na poziciji „nematerijalna sredstva – ulaganja u tuđa sredstva“ u iznosu od 2.159.208.762 KM. Cestovna infrastruktura evidentirana kao nematerijalna imovina ne zadovoljava kriterije za priznavanje i mjerjenje shodno MRS-u 38 – Nematerijalna imovina. Zbog navedenog ne možemo potvrditi način evidentiranja efekata procjene fer vrijednosti nematerijalne imovine – cestovne infrastrukture na 31. 12. 2021. godine u iznosu od 32.755.256 KM kao smanjenje ostalog osnovnog kapitala (tačka 6.2.1 Izvještaja).

Reviziju smo obavili u skladu sa Zakonom o reviziji institucija u Federaciji Bosne i Hercegovine i primjenjivim Međunarodnim standardima vrhovnih revisionih institucija (ISSAI). Naše odgovornosti prema tim standardima detaljnije su opisane u odjeljku *Odgovornost revizora za reviziju finansijskih izvještaja*.

Nezavisni smo od Društva u skladu s ISSAI-jem 130 – Etički kodeks, kao i u skladu s etičkim zahtjevima koji su relevantni za našu reviziju i ispunili smo ostale etičke odgovornosti u skladu s tim zahtjevima.

Isticanje pitanja

Skrećemo pažnju na sljedeća pitanja:

- Na dugoročnim potraživanjima od Vlade FBiH iskazano je 15.000.000 KM. Kako smo i ranijih godina konstativali, nije prezentirana dokumentacija iz koje bi se mogao potvrditi status ovih sredstava, odnosno da su sredstva Društva data kao pozajmica Budžetu FBiH. Kreditna sredstva EBRD-a utrošena su za projekat Sarajevske zaobilaznice, koja je evidentirana u vanbilansnoj evidenciji Društva, jer je Društvo samo implementator projekta Vlade FBiH, a ne krajnji korisnik sredstava kredita. Do okončanja predmetne revizije Parlament FBiH nije donio Odluku o alociranju sredstava kako bi se refundirala Društvu, te se ona i dalje evidentiraju na potraživanjima (tačka 6.2.1 Izvještaja);

- U 2021. godini izmijenjene su Računovodstvene politike u dijelu priznavanja javnog prihoda, te je izvršena retroaktivna primjena promijenjenih računovodstvenih politika u skladu sa zahtjevima Međunarodnog računovodstvenog standarda 8 – Računovodstvene politike, promjene računovodstvenih procjena i grešaka, što je uticalo na iskazani finansijski rezultat „nula“ (tačka 6.1.1.1 Izvještaja).

Naše mišljenje nije modifikovano u vezi s navedenim pitanjima.

Ključna pitanja revizije

Osim pitanja navedenih u odjeljku *Osnova za mišljenje s rezervom*, utvrdili smo da nema drugih ključnih pitanja revizije.

Odgovornost rukovodstva i onih koji su zaduženi za upravljanje za finansijske izvještaje

Rukovodstvo Društva odgovorno je za izradu i fer prezentaciju finansijskih izvještaja u skladu sa prihvaćenim okvirom finansijskog izvještavanja u Federaciji Bosne i Hercegovine. Ova odgovornost podrazumijeva i kreiranje, primjenu i održavanje internih kontrola, relevantnih za pripremu i prezentaciju finansijskih izvještaja koji ne sadrže materijalno značajne pogrešne iskaze uslijed prevare ili greške, odgovarajuća objelodanjivanja relevantnih informacija u napomenama uz finansijske izvještaje, kao i odabir i primjenu odgovarajućih računovodstvenih politika i računovodstvenih procjena koje su razumne u datim okolnostima.

U sastavljanju finansijskih izvještaja rukovodstvo je odgovorno za procjenjivanje sposobnosti Društva da nastavi s poslovanjem po vremenski neograničenom poslovanju, objavljivanje, ako je primjenjivo, pitanja povezanih s vremenski neograničenim poslovanjem i korištenjem računovodstvene osnove zasnovane na vremenskoj neograničenosti poslovanja, osim ako rukovodstvo ili namjerava likvidirati Društvo ili prekinuti poslovanje ili nema realne alternative nego da to učini.

Oni koji su zaduženi za upravljanje odgovorni su za nadziranje procesa finansijskog izvještavanja koje je ustanovilo Društvo.

Odgovornost revizora za reviziju finansijskih izvještaja

Naši ciljevi su steći razumno uvjerenje o tome da li su finansijski izvještaji kao cjelina bez značajnog pogrešnog prikaza uslijed prevare ili greške, kao i izdati izvještaj nezavisnog revizora koji uključuje naše mišljenje. Razumno uvjerenje je visok nivo uvjerenja, ali nije garancija da će revizija, obavljena u skladu s Međunarodnim standardima vrhovnih revisionih institucija, uvijek otkriti značajno pogrešno prikazivanje kada ono postoji. Pogrešni prikazi mogu nastati uslijed prevare ili greške i smatraju se značajnim ako se razumno može očekivati da, pojedinačno ili zbirno, utiču na ekonomske odluke korisnika, donesene na osnovu tih finansijskih izvještaja.

Kao dio revizije, u skladu s Međunarodnim standardima vrhovnih revisionih institucija, stvaramo profesionalne procjene i održavamo profesionalni skepticizam tokom revizije. Mi također:

- prepoznajemo i procjenujemo rizike značajnog pogrešnog prikazivanja finansijskih izvještaja, zbog prevare ili greške, oblikujemo i obavljamo revizijske postupke kao reakciju na te rizike i pribavljamo revizijske dokaze koji su dovoljni i primjereni da osiguraju osnovu za naše mišljenje. Rizik neotkrivanja značajnog pogrešnog prikazivanja, nastalog uslijed prevare, veći je od rizika nastalog uslijed greške, jer prevara može uključiti tajne sporazume, krivotvorene, namjerno izostavljanje, pogrešno prikazivanje ili zaobilaznje internih kontrola;
- stičemo razumijevanje internih kontrola relevantnih za reviziju kako bismo oblikovali revizijske postupke koji su primjereni u datim okolnostima, ali ne i za svrhu izražavanja mišljenja o uspješnosti internih kontrola Društva;
- ocjenujemo primjerenošć korištenih računovodstvenih politika i razumnost računovodstvenih procjena, kao i povezanih objava rukovodstva;
- zaključujemo o primjerenošć korištene računovodstvene osnove zasnovane na vremenskoj neograničenosti poslovanja koju koristi rukovodstvo, zasnovano na pribavljenim revizijskim

dokazima, zaključujemo o tome postoji li značajna neizvjesnost u vezi s događajima ili okolnostima koje mogu stvarati značajnu sumnju u sposobnost Društva da nastavi s vremenski neograničenim poslovanjem. Ako zaključimo da postoji značajna neizvjesnost, od nas se zahtijeva da skrenemo pažnju u našem izvještaju nezavisnog revizora na povezane objave u finansijskim izvještajima, ili, ako takve objave nisu odgovarajuće, da modifikujemo mišljenje. Naši zaključci zasnivaju se na revizijskim dokazima pribavljenim sve do datuma izvještaja nezavisnog revizora. Međutim, budući događaji ili uslovi mogu uzrokovati da Društvo prekine s nastavljanjem poslovanja po vremenski neograničenom poslovanju;

- ocjenjujemo cjelokupnu prezentaciju, strukturu i sadržaj finansijskih izvještaja, uključujući i objave, kao i odražavaju li finansijski izvještaji transakcije i događaje na kojima su zasnovani na način kojim se postiže fer prezentacija.

Mi komuniciramo s rukovodstvom, između ostalih pitanja, i u vezi s planiranim djelokrugom i vremenskim rasporedom revizije i važnim revizijskim nalazima, uključujući i one u vezi sa značajnim nedostacima u internim kontrolama, koji su otkriveni tokom revizije.

Između pitanja o kojima se komunicira s rukovodstvom, mi određujemo ona koja su od najveće važnosti u reviziji finansijskih izvještaja tekućeg razdoblja, i to su ključna revizijska pitanja. Opisujemo ih u izvještaju, osim ako zakon ili regulativa sprečava njihovo objavljivanje, ili kada odlučimo, u izuzetno rijetkim okolnostima, da ih ne treba objaviti jer se razumno može očekivati da bi negativne posljedice izvještavanja nadmašile dobrobiti javnog interesa od takvog izvještavanja.

2. IZVJEŠTAJ O REVIZIJI USKLAĐENOSTI

Mišljenje s rezervom

Uz reviziju finansijskih izvještaja **Javnog preduzeća „Ceste FBiH“ d.o.o. Sarajevo za 2021. godinu** izvršili smo i reviziju usklađenosti aktivnosti, finansijskih transakcija i informacija s relevantnim zakonima i drugim propisima.

Prema našem mišljenju, osim za navedeno u odjeljku *Osnova za mišljenje s rezervom*, aktivnosti, finansijske transakcije i informacije Društva za 2021. godinu u skladu su, u svim materijalnim aspektima, sa zakonima i drugim propisima koji su definisani kao kriteriji za datu reviziju.

Osnova za mišljenje s rezervom

Kao što je navedeno u Izvještaju:

1. **Na poziciji „nematerijalna sredstva u pripremi“ iznos od najmanje 7.385.151 KM odnosi se na investicije koje su započete u ranijem periodu, a čija realizacija značajno kasni, kao i na investicije koje su završene, a nisu knjigovodstveno aktivirane, što nije u skladu sa članom 15. Zakona o računovodstvu i reviziji u FBiH. Ne možemo potvrditi da su projekti realizovani u skladu s potpisanim ugovorima jer izvođač radova nije blagovremeno izvršio preuzete obaveze (tačka 6.2.1 Izvještaja);**
2. **Društvo je platilo taksu za nepovučena sredstva u iznosu od 540.950 KM za dva ugovora koja su potpisana sa EBRD-om i IBRD-om jer nije realizovalo sredstva u skladu s Planom poslovanja i planom aktivnosti na izgradnji magistralnih cesta za 2021. godinu (tačke 5. i 6.2.4.2.1 Izvještaja);**
3. **Za nabavke redovnog i zimskog održavanja magistralnih cesta na području FBiH u iznosu od 3.431.112 KM Društvo nije pravovremeno provodilo postupke javnih nabavki, što je dovelo do zaključivanja ugovora o dodatnim radovima bez provođenja odgovarajućeg postupka. Navedeno nije u skladu sa Zakonom o javnim nabavkama i Zakonom o javnim preduzećima u FBiH (tačka 7. Izvještaja);**

Reviziju usklađenosti izvršili smo u skladu sa Zakonom o reviziji institucija u Federaciji Bosne i Hercegovine i ISSAI-jem 4000 – Standard za reviziju usklađenosti. Naše odgovornosti prema tom standardu detaljnije su opisane u odjeljku *Odgovornost revizora za reviziju usklađenosti*.

Nezavisni smo od Društva u skladu s ISSAI-jem 130 – Etički kodeks, kao i u skladu s etičkim zahtjevima koji su relevantni za našu reviziju, i ispunili smo ostale etičke odgovornosti u skladu s tim zahtjevima.

Vjerujemo da su revizorski dokazi koje smo pribavili dovoljni i odgovarajući da osiguraju osnovu za naše mišljenje s rezervom.

Odgovornost rukovodstva i onih koji su zaduženi za upravljanje za usklađenost

Pored odgovornosti za pripremu i fer prezentaciju finansijskih izvještaja, rukovodstvo Društva odgovorno je da osigura da aktivnosti, finansijske transakcije i informacije budu u skladu s propisima kojima su regulisane i potvrdi da je tokom fiskalne godine obezbijedilo namjensko, svrshishodno i zakonito korištenje raspoloživih sredstava za ostvarivanje utvrđenih ciljeva, te ekonomično, efikasno i efektivno funkcionisanje sistema finansijskog upravljanja i kontrole.

Oni koji su zaduženi za upravljanje odgovorni su za nadziranje usklađenosti aktivnosti, finansijskih transakcija i informacija sa zakonima i drugim propisima.

Odgovornost revizora za reviziju usklađenosti

Pored odgovornosti da izrazimo mišljenje o finansijskim izvještajima, naša odgovornost podrazumijeva i izražavanje mišljenja o tome da li su aktivnosti, finansijske transakcije i informacije, u svim materijalnim aspektima, u skladu sa zakonima i drugim propisima kojima su regulisane. Odgovornost revizora uključuje obavljanje procedura kako bi pribavili revizijske dokaze o tome da li se sredstva koriste za odgovarajuće namjene i da li je poslovanje Društva, prema definisanim kriterijima, usklađeno sa zakonima i drugim propisima. Procedure podrazumijevaju procjenu rizika od značajnih neusklađenosti sa zakonima i propisima koji regulišu poslovanje subjekta revizije. Također, naša odgovornost podrazumijeva i ocjenu finansijskog upravljanja, funkcije interne revizije i sistema internih kontrola.

Sarajevo, 29. 7. 2022. godine

ZAMJENIK GENERALNOG REVIZORA

Dragan Kolobaric

GENERALNI REVIZOR

Dževad Nekić

II REZIME DATIH PREPORUKA

REDNI BROJ	PREPORUKA	POGLAVLJE/TAČKA
1.*	Inicirati aktivnosti sa Osnivačem i resornim ministarstvom u dijelu pravovremenog usvajanja planova poslovanja, kako ne bi dolazilo do kašnjenja projekata, a samim tim i javnih nabavki vezanih za realizaciju projekata.	5.
2.*	Knjigovodstvena evidentiranja stalnih sredstava vršiti u skladu s Pravilnikom o kontnom okviru, sadržaju konta i primjeni kontnog okvira za privredna društva, uz poštovanje Međunarodnih računovodstvenih standarda.	6.1.1.4
3.	Izvršiti detaljnu analizu svih započetih projekata i poduzeti aktivnosti na njihovoj realizaciji, u skladu s potpisanim ugovorima.	6.2.1
4.	Pravovremeno kompletirati dokumentaciju neophodnu za knjigovodstveno evidentiranje projekata (zapisnici o okončanju projekata, zapisnici o preuzimanju radova i sl.), u skladu sa Zakonom o računovodstvu i reviziji FBiH.	6.2.1
5.	Uspostaviti evidenciju ekspropriiranog zemljišta koja će sadržavati sve osnovne podatke o njemu (na koje se parcele odnosi iskazana vrijednost, zemljišnoknjižni izvadak, površina, raniji vlasnik, katastarska općina).	6.2.1
6.*	Knjigovodstvena evidentiranja cestovne infrastrukture vršiti u potpunosti u skladu s Pravilnikom o kontnom okviru, sadržaju konta i primjeni kontnog okvira za privredna društva, koji podrazumijeva primjenu MRS-a 16 – Nekretnine, postrojenja i oprema.	6.2.1
7.*	Uspostaviti pomoćne knjige stalnih sredstava za cestovnu infrastrukturu.	6.2.1
8.*	U saradnji s nadležnim organima regulisati obaveze po kreditu EBRD 31788 Regionalni program razvoja cesta, s ciljem povrata sredstava u iznosu od 15.000.000 KM.	6.2.1
9.*	Pojačati nadzor nad načinom skladištenja soli kod izvođača radova redovnog održavanja, a u slučaju odstupanja od ugovora poduzeti adekvatne mjere.	6.2.2.1
10.*	Poslovne promjene knjižiti na osnovu relevantne dokumentacije, s ciljem realnog iskazivanja bilansnih pozicija, u skladu s članom 17. Zakona o računovodstvu i reviziji u FBiH.	6.2.2.3
11.*	Izvršiti potrebne predradnje u dijelu procjena i realizacije projekta vezano za postupak eksproprijacije i izdavanja urbanističkih dozvola za gradnju, kako bi se skratilo vrijeme i procedure okončale bez dužeg zastoja i sredstva od dobijenih kredita iskoristila pravovremeno za namijenjene svrhe.	6.2.4.2.1
12.*	Poduzeti aktivnosti na pokretanju postupaka za izmjenu i donošenje novih zakonskih rješenja koja bi omogućila skraćenje vremena pribavljanja potrebnih dozvola i saglasnosti, te ranije započeti aktivnosti na pribavljanju ovih odobrenja.	6.2.4.2.1

-
13.*	Planom nabavki obuhvati sve nabavke iz godine na koju se odnose i uskladiti ga s usvojenim Planom poslovanja Društva.	7.
14.*	Provoditi postupke nabavki za period na koji se donosi finansijski plan, te zaključivati ugovore na godinu dana ili putem okvirnog sporazuma, a najduže na period od četiri godine, kako je propisano Zakonom o javnim nabavkama.	7.
15.*	Postupke javnih nabavki redovnog održavanja magistralnih cesta na području FBiH provoditi pravovremeno, uz dosljednu primjenu procedura propisanih Zakonom o javnim nabavkama, njegovim provedbenim i vlastitim aktima i Zakonom o javnim preduzećima u FBiH.	7.
-

* nerealizovana preporuka iz ranijeg perioda (12)

III KRITERIJI ZA REVIZIJU

Ured za reviziju institucija u Federaciji Bosne i Hercegovine u okviru finansijske revizije provodi reviziju finansijskih izvještaja i reviziju usklađenosti. Revizija finansijskih izvještaja i revizija usklađenosti podrazumijevaju proces objektivnog prikupljanja i procjenjivanja dokaza kako bi se utvrdilo da li su predmeti revizije, tj. finansijski izvještaji, kao i aktivnosti, finansijske transakcije i informacije, usklađeni s odgovarajućim kriterijima koji su sadržani u zakonima i drugim propisima. Kriteriji predstavljaju poredbene parametre koji se koriste kako bi se dala ocjena predmeta revizije.

Za obavljanje finansijske revizije korišteni su sljedeći kriteriji:

- Zakon o računovodstvu i reviziji u FBiH;
- Međunarodni računovodstveni standardi;
- Međunarodni standardi finansijskog izvještavanja;
- Zakon o cestama FBiH;
- Zakon o privrednim društvima;
- Zakon o javnim preduzećima u FBiH;
- Zakon o javnim nabavkama;
- Zakon o radu;
- Zakon o plaćama i drugim materijalnim pravima članova organa upravljanja institucija FBiH i javnih preduzeća u većinskom vlasništvu FBiH;
- Zakon o porezu na dohodak;
- Zakon o doprinosima;
- Zakon o finansijskom upravljanju i kontroli u javnom sektoru u FBiH;
- Zakon o internoj reviziji u javnom sektoru;
- kao i drugi podzakonski akti navedenih zakona.

IV IZVJEŠTAJ O REVIZIJI

1. UVOD

Javno preduzeće Ceste Federacije BiH d.o.o. Sarajevo osnovano je prema Zakonu o cestama FBiH.¹ Vlada FBiH je 1. 7. 2010. godine donijela Odluku o statusnim pitanjima Društva, kojom su uređeni firma, sjedište, znak, djelatnost, osnivanje podružnica, osnovni kapital, način finansiranja i poslovne knjige, organi upravljanja, prestanak, prelazne i završne odredbe, kao i druga pitanja značajna za uspješno i zakonito poslovanje Društva.

Osnivač Društva je Vlada FBiH, a nadležno resorno ministarstvo je Federalno ministarstvo prometa i komunikacija. Prema Zakonu o cestama FBiH, Društvo je jedini upravitelj magistralne cestovne infrastrukture u FBiH i povjereno mu je osiguranje materijalnih i drugih uslova za održavanje, zaštitu, rekonstrukciju, izgradnju i upravljanje magistralnim cestama, te osiguranje tehničko-tehnološkog jedinstva sistema javnih cesta u FBiH. Resorno ministarstvo je na Društvo prenijelo javne ovlasti vezane za izdavanje rješenja za upotrebu cestovne infrastrukture i korištenja cestovnog zemljишnog pojasa.

Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji Društva detaljno je uređena unutrašnja organizacija, sistematizacija radnih mjeseta, rukovođenje organizacionim dijelovima Društva, grupe složenosti poslova i druga pitanja u vezi sa organizacijom rukovođenja.

Za realizaciju poslova i ciljeva poslovanja Društvo je formiralo osnovne organizacione jedinice: Kabinet uprave, Sektor za studije, projektovanje i građenje, Sektor za upravljanje i zaštitu cesta, informacione sisteme i sigurnost prometa, Sektor redovnog i vanrednog održavanja, Sektor ekonomsko-finansijskih poslova i Sektor pravnih, kadrovske i općih poslova. Samostalne organizacione jedinice u Društvu su: Odjel za internu reviziju, Odjel za nabavke i Odjel za međunarodne investicije.

U Društvu je 31. 12. 2021. godine bilo 102 zaposlenika.

Sjedište Društva je u Sarajevu, Ulica Terezija br. 54.

2. PREDMET, CILJ I OBIM REVIZIJE

Predmet revizije su finansijski izvještaji Društva za 2021. godinu i usklađenost aktivnosti, finansijskih transakcija i informacija s relevantnim zakonima i drugim propisima.

Cilj je da se izradi mišljenje o tome jesu li finansijski izvještaji pouzdani i da li bilansi u potpunosti odražavaju rezultate poslovanja. Revizijom će se procijeniti primjenjuje li rukovodstvo institucije zakone i propise i koristi li sredstva za odgovarajuće namjene, te ocijeniti finansijsko upravljanje, sistem internih kontrola i funkcija interne revizije.

Revizija je obavljena u skladu s internim planskim dokumentima revizije, s prekidima, u periodu od novembra 2021. godine do maja 2022. godine.

S obzirom na to da se obavlja ispitivanjem na bazi uzorka i da postoje inherentna ograničenja u računovodstvenom sistemu i sistemu internih kontrola, pojedine materijalno značajne greške mogu ostati neotkrivene.

3. PRAĆENJE PRIMJENE PREPORUKA IZ PRETHODNIH REVIZIJA I ANALIZA PODUZETIH MJERA

Ured za reviziju institucija u FBiH (u daljem tekstu: Ured) izvršio je finansijsku reviziju Društva za 2019. godinu, sačinio Izvještaj o izvršenoj reviziji i dao mišljenje s rezervom o finansijskim izvještajima i usklađenosti poslovanja sa zakonskim i ostalim propisima. U Izvještaju su date preporuke s ciljem otklanjanja uočenih propusta i nedostataka. Društvo je postupilo u skladu s članom 16. tačka 3. Zakona o reviziji institucija u FBiH i obavijestilo o preuzetim radnjama u svrhu prevazilaženja nepravilnosti identifikovanih u revizorskom izvještaju.

¹ „Sl. novine FBiH“, br. 12/10, 16/10 i 66/13

Revizijom je konstatovano da nisu poduzete odgovarajuće mjere, u skladu s planiranim aktivnostima.

Uvidom u preduzete aktivnosti, te analizom realizacije datih preporuka, utvrdili smo sljedeće:

Realizovane preporuke

- 1) Sistem internih kontrola uspostavljen je u skladu sa Zakonom o finansijskom upravljanju i kontroli u javnom sektoru u FBiH.
- 2) Odjel za internu reviziju pripremio je trogodišnji strateški plan u skladu s članom 14. Zakona o internoj reviziji u javnom sektoru u FBiH, i planirao revizije procesa koji mogu imati značajne rizike u poslovanju, da bi se poboljšao sistem unutrašnjih kontrola i upravljanja.
- 3) Radi fer i istinitog iskazivanja uspješnosti poslovanja Društva u finansijskim izvještajima, primljene javne prihode, namijenjene za održavanje, zaštitu, obnovu, rekonstrukciju i izgradnju javnih cesta, Društvo je iskazalo na poziciji dugoročnih razgraničenja u momentu uplate do njihove realizacije.
- 4) Regulisani su međusobni odnosi vezano za punkt zimske službe „Ivan-sedlo“ sa Društвom „Sarajevoputevi“ d.d. Sarajevo i u poslovnim knjigama iskazana je samo imovina za koju Društvo raspolaže dokumentacijom o vlasništvu, ili je u njenom posjedu.
- 5) Izvršena je detaljna analiza započetih projekata prije pet i više godina i primijenjene su računovodstvene politike i ostala interna akta Društva za projekte za koje je procijenjeno da neće doći do realizacije.
- 6) Društvo je poduzelo potrebne aktivnosti kako bi se realizovao potpisani Ugovor za rekonstrukciju tunela Crnaja, s obzirom na to da su sve potrebne predradnje izvršene.
- 7) Društvo je izvršilo analizu postojećeg modela nabavke posipnog materijala, potrebnu količinu i iznašlo najbolji model nabavke.
- 8) Izvršena je detaljna analiza potraživanja koja datiraju iz ranijeg perioda i poduzete potrebne aktivnosti na njihovom utuženju.
- 9) U Knjigu tužbi uključeni su svi sporovi koji se vode protiv Društva, kako bi se i rezervisanja za potencijalne troškove kreirala na realnoj osnovi.
- 10) Bilješke uz finansijske izvještaje sastavljene su u skladu sa zahtjevima MRS-a 1 – Prezentacija finansijskih izvještaja i zahtjevima ostalih Međunarodnih računovodstvenih standarda i Međunarodnih standarda finansijskog izvještavanja.
- 11) Na datum bilansa vršena je procjena postoje li bilo kakvi pokazatelji da je vrijednost nekog sredstva umanjena, odnosno procjena nadoknadive vrijednosti za takva sredstva, u skladu sa zahtjevima MRS-a 36 – Umanjenje imovine.

Djelimično realizovane preporuke

- 1) Inicirane su aktivnosti sa Osniваčем i resornim ministarstvom u dijelu pravovremenog usvajanja planova poslovanja, kako ne bi dolazilo do kašnjenja projekata, a samim tim i javnih nabavki vezanih za realizaciju projekata.
- 2) U saradnji s nadležnim organima Društvo je nastavilo regulisati obaveze po kreditu EBRD 31788 Regionalni program razvoja cesta, s ciljem povrata sredstava u iznosu od 15.000.000 KM.
- 3) Pojačan je nadzor nad korištenjem i evidentiranjem utroška soli, kao i nad načinom skladištenja kod izvođača radova redovnog održavanja, ali još uvijek na svim punktovima so nije propisno uskladištena.
- 4) Pokreću se procedure za većinu javnih nabavki koje doprinose uspostavljanju efikasnog procesa, ali neke još uvijek kasne.
- 5) Postupci javnih nabavki redovnog održavanja magistralnih cesta na području Federacije Bosne i Hercegovine i nabavke posipnog materijala (soli) za zimsko održavanje cesta nisu u potpunosti provedeni uz dosljednu primjenu procedura propisanih Zakonom o javnim nabavkama, njegovim provedbenim i vlastitim aktima.

Nerealizovane preporuke

- 1) Knjigovodstveno evidentiranje stalnih sredstava vršiti u skladu s Pravilnikom o kontnom okviru, sadržaju konta i primjeni kontnog okvira za privredna društva, uz poštovanje Međunarodnih računovodstvenih standarda.
- 2) Knjigovodstvena evidentiranja nematerijalne imovine vršiti u potpunosti u skladu s Pravilnikom o kontnom okviru, sadržaju konta i primjeni kontnog okvira za privredna društva, koji podrazumijeva primjenu MRS-a 38 – Nematerijalna imovina.
- 3) Poslovne promjene knjižiti u skladu sa adekvatnom dokumentacijom, s ciljem realnog iskazivanja bilansnih pozicija.
- 4) Potrebno je da Plan nabavki obuhvata sve nabavke iz godine na koju se odnosi i da je u skladu s usvojenim Planom poslovanja Društva.
- 5) Poduzeti aktivnosti na pokretanju postupaka za izmjenu i donošenje novih zakonskih rješenja koja bi omogućila skraćenje vremena pribavljanja potrebnih dozvola i saglasnosti, te ranije započeti aktivnosti na pribavljanju ovih odobrenja.
- 6) Društvo treba da izvrši potrebne predradnje u dijelu procjena i realizacije projekta, vezano za postupak eksproprijacije i izdavanja urbanističkih dozvola za gradnju, kako bi se skratilo vrijeme i procedure okončale bez dužeg zastoja i sredstva od dobijenih kredita iskoristila pravovremeno za namijenjene svrhe.
- 7) Potrebno je da Društvo provodi postupke nabavki za period na koji se donosi finansijski plan, te zaključuje ugovore na godinu dana ili putem okvirnog sporazuma, a najduže na period od četiri godine, kako je propisano Zakonom o javnim nabavkama.

Nakon izvršene revizije za 2021. godinu dato je ukupno 15 preporuka, od čega su tri nove i 12 preporuka koje su već date u Izvještaju o finansijskoj reviziji za 2019. godinu.

Postupanje po Pismu rukovodstvu

U toku obavljene prethodne revizije konstatovali smo da postoje određene slabosti sistema internih kontrola, koje mogu uticati na finansijske izvještaje i pravilnost poslovanja. Putem pisma rukovodstvu koje je dostavljeno nakon obavljene prethodne revizije obavijestili smo o slabostima i dali odgovarajuće preporuke, kako bi se poduzele aktivnosti s ciljem njihovog otklanjanja prije sačinjavanja godišnjih finansijskih izvještaja za 2021. godinu, i kako se one ne bi ponovile u izvještaju o finansijskoj reviziji za 2021. godinu.

Revizijom je utvrđeno da su dvije od ukupno četiri date preporuke implementirane, a one koje nisu ponovit će se u Izvještaju.

4. SISTEM INTERNIH KONTROLA

Cilj sistema internih kontrola je da osigura razumno uvjerenje da Društvo u poslovanju upravlja sredstvima zakonito, transparentno, ekonomično, efikasno i efektivno, odnosno da interne kontrole funkcioniraju adekvatno i efikasno, u skladu s važećom regulativom.

Finansijsko upravljanje i kontrola

Radi ostvarenja programskih ciljeva rada, menadžment je odgovoran za uspostavljanje funkcionalnog sistema interne kontrole s ciljem ekonomičnog, efikasnog i efektivnog trošenja javnih sredstava. Faktor koji najviše utiče na funkcionalnost sistema interne kontrole je povoljno kontrolno okruženje, koje prvenstveno dolazi do izražaja kroz organizacionu strukturu, način rukovođenja i poštivanje postojećih zakonskih propisa.

Pravilnikom o utvrđivanju i sistematizaciji poslova i radnih zadataka definisani su uslovi koje zaposlenici moraju ispunjavati kako bi mogli raditi na određenom radnom mjestu, potreban broj izvršitelja na radnim mjestima i druga pitanja.

Revizijom je izvršeno ispitivanje sistema internih kontrola, kako bi se procijenila tačnost i pouzdanost podataka na kojima se baziraju finansijski izvještaji i njihova usklađenost s važećim zakonskim i drugim propisima. Polazni osnov za uspostavu kontrolnog okruženja je usvajanje adekvatne organizacione strukture i donošenje kvalitetnih internih akata.

Društvo je donijelo značajan broj internih akata kojima su uređene procedure i postupanja zaposlenika u obavljanju poslova i radnih zadataka, kao što su Pravilnik o računovodstvenim politikama, Pravilnik o javnim nabavkama, Pravilnik o postupku direktnog sporazuma, Pravilnik o popisu, Pravilnik o finansijskom poslovanju, Pravilnik o blagajničkom poslovanju, Pravilnik o reprezentaciji i drugi.

Na osnovu primjene Zakona o cestama FBiH i donesenog Pravilnika o računovodstvenim politikama, način sastavljanja i prezentacija finansijskih izvještaja više su primjereni budžetskim korisnicima i vanbudžetskim fondovima. Zbog toga Društvo finansijske izvještaje u određenim segmentima ne iskazuje u potpunosti u skladu s Međunarodnim računovodstvenim standardima, što je šire pojašnjeno u dijelovima Izvještaja koji se odnose na propuste.

Društvo je odredilo koordinatora za finansijsko upravljanje i kontrolu i sačinilo Godišnji izvještaj o funkcionisanju sistema finansijskog upravljanja i kontrole za 2021. godinu, u skladu sa Zakonom o finansijskom upravljanju i kontroli u javnom sektoru u FBiH² i Pravilnikom o provođenju finansijskog upravljanja i kontrole u javnom sektoru u FBiH.³

U skladu s članom 1. Zakona o dopunama Zakona o javnim preduzećima u Federaciji BiH,⁴ Društvo je obvezno objavljivati informacije o finansijskom poslovanju putem internet-stranice kako bi ih učinilo dostupnim javnosti. Uvidom u dostupne informacije na internet-stranici Društva utvrđeno je da su objavljeni podaci o finansijskom poslovanju propisani Zakonom.

Organi Društva

Organi Društva su: Skupština, Nadzorni odbor, Uprava i Odbor za reviziju.

Skupštinu Društva čine opunomoćenici koje je imenovala Vlada FBiH. Opunomoćenici su bili Goran Buhač i Renato Škrobo, zaposlenik Federalnog ministarstva prometa i komunikacija. Skupština je u 2021. godini održala pet sjednica.

Nadzorni odbor čine: Anis Krivić – v. d. predsjednika, Sulejman Bećirević – v. d. člana, Daliborka Marić – v. d. članice, Mustafa Abdulahović – v. d. člana i Željko Petrović – v. d. člana. Imenovan je Odlukom Skupštine Društva na osnovu prethodne saglasnosti Vlade FBiH, na sjednici održanoj 19. 3. 2021. godine, na period od tri mjeseca, počevši od dana donošenja Odluke. Nakon isteka tog perioda ponovo su imenovani na period od tri mjeseca ili do okončanja konkursne procedure na sjednici održanoj 6. 9. 2021 godine. Nadzorni odbor održao je sedam sjednica u 2021. godini.

Upravu Društva čine: Ljubo Pravdić – direktor, Nijaz Hadžikadunić – izvršni direktor za tehničke poslove i Bekir Isaković – izvršni direktor za ekonomski i pravne poslove. Upravu Društva imenovao je Nadzorni odbor na osnovu saglasnosti Vlade FBiH, na mandatni period od četiri godine, počevši od 3.9. 2020. godine.

Odbor za reviziju čine Jasmina Polić – predsjednica, Amir Hadžić – član i Ivanka Krstanović – članica. Imenovan je na osnovu Odluke Vlade FBiH, nakon provedene konkursne procedure, 11. 3. 2021. godine, na period od četiri godine. Odbor za reviziju u 2021. godini održao je deset sjednica, na kojima je razmatrao Izvještaje Odjela za internu reviziju.

Internu reviziju

Odjel za internu reviziju formiran je u skladu s članom 27. Zakona o javnim preduzećima u FBiH i ima dva izvršioca, kako je predviđeno sistematizacijom. Odbor je usvojio sačinjeni Program rada i Studiju rizika za 2021. godinu.

² „Sl. novine FBiH“, broj 38/16

³ „Sl. novine FBiH“, broj 06/17

⁴ „Sl. novine FBiH“, br. 109/12;

Trogodišnji strateški plan pripremljen je i donesen u skladu s odredbama Zakona o internoj reviziji institucija u FBiH. Tokom 2021. godine sačinjeno je dvanaest izvještaja koji su se odnosili na: realizaciju datih preporuka Odbora za 2020. godinu i nerealizovanih preporuka iz prethodnih godina, reviziju procesa planiranja, politika i procedura kvaliteta, reviziju javnih nabavki, što ukazuje na to da se Odjel bavio rizičnim područjima poslovanja Društva. Odjel za internu reviziju sačinio je Godišnji Izvještaj o radu, u kojem je navedeno da su u pojedinačnim izvještajima konstatovane nepravilnosti, za koje su date preporuke radi njihovog otklanjanja, o čemu je podnio i konačne izvještaje Odboru za reviziju.

5. PLANIRANJE, DONOŠENJE PLANA POSLOVANJA I FINANSIJSKOG PLANA I IZVJEŠTAVANJE

Uprava Društva, u skladu s članovima 22–24. Zakona o javnim preduzećima, 22–25. Zakona o cestama, Statutom Društva i Smjernicama resornog ministarstva, sačinjava trogodišnje, odnosno godišnje planove poslovanja.

Uprava je sačinila Prijedlog trogodišnjeg plana poslovanja za period 2019–2021. godine, koji je Nadzorni odbor odobrio 25. 4. 2019., a Vlada FBiH dala je saglasnost na njega 12. 12. 2019. godine. Skupština Društva je 13. 1. 2020. donijela Odluku o potvrđivanju Odluke o davanju saglasnosti na Plan poslovanja za period 2019–2021. godine. Trogodišnji plan je urađen s detaljnim analizama trenutnog stanja i planiranim aktivnostima po sektorima Društva. U finansijskom aspektu trogodišnjeg plana dat je pregled očekivanih prihoda, rashoda, kapitalnih izdataka, izvora finansiranja, otplate kredita i finansijskog rezultata. Plan je dostavljen Uredu za reviziju institucija u FBiH u skladu sa članom 22. Zakonom o javnim preduzećima.

Plan poslovanja za 2021. godinu Nadzorni odbor usvojio je 22. 12. 2020. godine, na koji je Vlada FBiH dala saglasnost 20. 5. 2021. godine. Skupština Društva je 14. 6. 2021. donijela Odluku o potvrđivanju Odluke o davanju saglasnosti na Plan poslovanja za 2021. godinu. Budući da Plan poslovanja predstavlja osnov za sve aktivnosti, a za njegovo usvajanje je proteklo skoro pola godine, to se odrazilo i na Plan nabavki roba i usluga koje se finansiraju iz sredstava Društva, kao i na njihovu realizaciju.

Planom za 2021. godinu detaljnije su razrađeni: plan aktivnosti na održavanju magistralnih cesta (redovno i zimsko održavanje), investicijska ulaganja po Programu „Modernizacija cesta u FBiH“, plan poslovnih aktivnosti, projekcija prihoda i rashoda, projekcija izvora finansiranja (krediti i otplata).

Praćenje izvršenja Plana poslovanja vrši Uprava, sa Sektorom ekonomsko-finansijskih poslova, kao i ostalim učesnicima u procesu planiranja. Uprava Društva polugodišnje i godišnje razmatra ostvarenje godišnjeg plana poslovanja i u slučaju potrebe donosi odluku o revidiranju i usaglašavanju plana poslovanja, radi njegovog prilagođavanja nastalim promijenjenim uslovima na tržištu.

Rebalans Plana poslovanja donesen je u oktobru 2021. godine, Nadzorni odbor usvojio ga je 23. 11. 2021. godine, a Vlada dala saglasnost na njega 3. 2. 2022, te Skupština potvrdila 25. 2. 2022. godine.

Osnovne ekonomske kategorije planirane su u sljedećim iznosima:

u KM

R. br.	Pozicija	Ostvareno u 2020. god.	Plan za 2021. god.	Rebalans plana za 2021. god.	Ostvareno u 2021. god.	Indeks (6/3)	Indeks (6/5)
1	2	3	4	5	6	7	8
I	Prihodi	90.513.978	87.350.000	90.780.000	103.359.715	114	114
II	Rashodi	55.252.356	58.430.000	58.118.600	59.944.155	108	103
III	Finansijski rezultat	35.261.622	28.920.000	32.661.400	43.415.560	123	133

Prema Zakonu o cestama FBiH, razlika javnih prihoda i javnih rashoda Društva predstavlja finansijski rezultat, koji je neoporeziv. Iskazani finansijski rezultat ne može biti predmet ponovne raspodjele na dividendu ili povećanje kapitala. Finansijski rezultat raspoređuje se na obaveze prema planiranoj namjeni. Ovako stvorene obaveze predstavljaju izvor sredstava koji će se utrošiti isključivo za dospjele obaveze po kreditima programa „Modernizacija cesta u FBiH“ i Programa „Rehabilitacija cesta u FBiH“.

Realizovani prihod veći je od planiranog za 12.579.715 KM zbog ukidanja rezervisanja po započetim sudskim sporovima iz prethodnog perioda na osnovu preporuke i mišljena vanjskog revizora. U strukturi prihoda najveću stavku čine prihodi od nafte i naftnih derivata.

Do povećanja rashoda za 1.825.555 KM došlo je zbog povećanja troškova rezervisanja po započetim sudskim sporovima po preporukama i mišljenju vanjskog revizora. U strukturi rashoda najveću stavku čine sredstva redovnog održavanja cesta i poboljšanje sigurnosti prometa.

Način planiranja, održavanja i zaštite, rekonstrukcije, obnove i izgradnje magistralnih cesta, za koje je nadležno Društvo, regulisan je članovima 22–25. Zakona o cestama FBiH. U skladu s navedenim, Vijeće ministara Bosne i Hercegovine je Odlukom broj 190/16 od 14. 7. 2016. godine usvojilo „Okvirnu strategiju prometa Bosne i Hercegovine za period 2016–2030. godine.⁵ Na osnovu Okvirne strategije, Parlament FBiH je 8. 11. 2016. usvojio „Transportnu strategiju Federacije BiH sa Zaključcima za period 2016–2030. godine“⁶ gdje je, između ostalih aktivnosti, prioritet dat Programu „Modernizacija cesta u FBiH“. Uprava Društva je, u skladu s članom 24. Zakona o cestama FBiH, u januaru 2020. donijela „Srednjoročni program održavanja, zaštite, rekonstrukcije, izgradnje i obnove magistralnih cesta FBiH 2020–2023. godine“, na koji je Parlament dao saglasnost 24. 2. 2021. godine.

Program „Modernizacija cesta u Federaciji BiH“ za period 2017–2021. godine predstavlja jednu od najznačajnijih aktivnosti Društva. Obuhvata više potprojekata, koji se mogu podijeliti u dvije grupe:

- I grupa: projekti izgradnje cestovnih dionica od strateškog značaja za FBiH/BiH i izgradnje obilaznica oko gradova;
- II grupa: projekti rekonstrukcije postojećih cesta i kolovozne konstrukcije, korekcije osovine, izgradnje trećih traka za spora vozila, rekonstrukcije mostova i tunela, rekonstrukcije crnih tačaka i opasnih mjesta i dr.

Program se finansira iz dugoročnih kredita međunarodnih razvojnih banaka, a dijelom i iz vlastitih sredstava.

U 2021. godini planirane su i ostvarene sljedeće investicije:

u KM

R. br.	OPIS	Realizovano 2020.	Plan ulaganja za 2021. god.	Rebalans plana ulaganja za 2021. god.	Realizacija u 2021. god.	Indeks (6/5)	Indeks (6/3)
1	2	3	4	5	6	7	8
I	Nabavka stalnih sredstava	578.886	1.030.000	1.927.000	627.315	33	108
II	Program „Modernizacija cesta u FBiH“	77.820.996	119.818.000	77.806.900	58.029.889	75	75
III	Projekti JP Ceste FBiH	24.972.427	33.743.300	42.696.200	13.228.365	31	53
IV	Eksproprijacija i elaborati eksproprijacije	7.231.341	8.500.000	4.300.000	4.179.567	97	58
V	Projekti iz Budžeta FBiH i sufinan. drugih nivo vlasti	1.614.548	65.200.000	58.714.600	6.400.363	11	396
UKUPNO		112.218.198	228.291.300	185.444.700	82.465.499	44	73

Ukupne investicije realizovane su u iznosu od 82.465.499 KM, što predstavlja tek 44% realizacije Rebalansom planiranih 185.444.700 KM. Najveću realizaciju imali su projekti iz Programa „Modernizacija cesta u FBiH“, a najmanju eksproprijacija i elaborati eksproprijacije.

Na realizaciju plana investicija uticalo je: kasno usvajanje Plana poslovanja, na koji je Vlada dala saglasnost u maju, a Skupština Društva u julu 2021. godine, kašnjenje u ispunjavanju uslova koji, u skladu sa ugovorima s bankama, prethode efektivnosti kredita, aktivnosti vezane za eksproprijaciju zemljišta, potrebna odobrenja za građenje i sl. Plan javnih nabavki za tekuću godinu usvojen je 14. 6. 2021. godine. Kasno usvajanje Plana nabavki ima za posljedicu kašnjenje raspisivanja tendera, kašnjenje u zaključivanju ugovora, a samim tim i u ispunjavanju planiranih aktivnosti, to najčešće vodi do prenošenja projekata u narednu godinu. Zbog usvajanja Plana poslovanja tokom juna 2021. godine nabavka roba i usluga bila je onemogućena. Međutim, vršene su pripreme tenderske dokumentacije, kako bi se odmah po usvajanju Plana nabavki krenulo u realizaciju predviđenih aktivnosti.

Pored redovnih i planiranih aktivnosti, u Društvu se svakodnevno javljaju neophodne intervencije na magistralnim cestama, te se nakon preispitivanja opravdanosti uvrštavaju u plan i u skladu s mogućnostima pristupa se njihovoj realizaciji.

⁵ „Sl. glasnik BiH“, br. 71/16

⁶ „Sl. novine FBiH“, br. 22/17

U toku 2021. godine Vlada FBiH donijela je odluke o kategorizaciji dodatnih kilometara regionalnih u magistralne ceste, i to dionice: Žepče – Zavidovići, Zavidovići – Vozuća – Ribnica, Ribnica – Banovići – Živinice – Dubrave – Međaš, spoj sa R-469 – Međunarodni aerodrom Tuzla (područje Tuzlanskog i Zeničko-dobojskog kantona, magistralna cesta sa oznakom M-17.1) i Dračevo – Hutovo – Ravno (magistralna cesta sa oznakom M-17.6).

Uprava Društva izvještava Nadzorni odbor najmanje dva puta godišnje, po proteku prvih šest mjeseci poslovanja i po izradi i predaji godišnjeg obračuna za prethodnu poslovnu godinu. Vladi FBiH i Skupštini Društva dostavlja godišnji izvještaj o poslovanju.

Preporuka:

- *inicirati aktivnosti sa Osnivačem i resornim ministarstvom u dijelu pravovremenog usvajanja planova poslovanja, kako ne bi dolazilo do kašnjenja projekata, a samim tim i javnih nabavki vezanih za njihovu realizaciju.*

6. FINANSIJSKI IZVJEŠTAJI

Godišnje finansijske izvještaje za 2021. godinu Društvo je sačinilo i dostavilo nadležnim organima i institucijama u skladu s važećim propisima i u utvrđenom roku. Nakon što je u 2022. angažovan procjenitelj (Ekonomski institut Banja Luka) i izvršena procjena vrijednosti materijalne i nematerijalne imovine, Društvo je izmijenilo finansijske izvještaje i dostavilo ih Finansijsko-informatičkoj agenciji 7. 5. 2022. godine.

6.1 BILANS USPJEHA

6.1.1 PRIHODI

Struktura ostvarenih prihoda iskazana u finansijskim izvještajima je sljedeća:

	u KM	
	od 1. 1. do 31. 12. 2021.	od 1. 1. do 31. 12. 2020.
PRIHODI	60.473.932	55.614.157
Poslovni prihodi	56.518.202	53.712.366
Finansijski prihodi	36.957	588.976
Ostali prihodi i dobici	3.386.131	939.810
Prihodi iz osnove usklađivanja vrijednosti	529.778	361.700
Prihodi po osnovu promjene računovodstvene politike	2.864	11.305

6.1.1.1 Poslovni prihodi

Poslovni prihodi iskazani su u iznosu od 56.518.202 KM. Najznačajniji su ostvareni od: naknada za ceste iz maloprodajne cijene nafte i naftnih derivata (akciza na gorivo) i naknada za upotrebu cesta koje se plaćaju pri registraciji za motorna vozila u iznosu od 48.313.038 KM.

U dosadašnjem periodu društvo je priznavalo javni prihod po osnovu naknada od nafte i naftnih derivata i naknada za upotrebu cesta, koji se plaćaju pri registraciji vozila u okviru poslovnih prihoda. Međutim, to nije bilo u skladu s Međunarodnim standardom finansijskog izvještavanja 15 – Prihodi od ugovora s kupcima, jer nije ispunjen osnovni uslov za njegovu primjenu, a to je postojanje obostrano odobrenog ugovora s kupcem. Radi se o javnom prihodu na koji Društvo nema nikakav uticaj, na šta je Ured za reviziju institucija u FBiH i ranije skretao pažnju i što je uticalo na dato mišljenje. **Stoga su u 2021. godini izmijenjene su Računovodstvene politike na način da su primljeni javni prihodi namijenjeni za održavanje, zaštitu, obnovu, rekonstrukciju i izgradnju javnih cesta iskazani na poziciji dugoročnih razgraničenja u momentu uplate do njihove realizacije s ciljem fer i istinitog iskazivanja uspješnosti poslovanja Društva. Izvršena je retroaktivna primjena promijenjenih računovodstvenih politika promjenom uporednih podataka u skladu sa zahtjevima Međunarodnog računovodstvenog**

standarda 8 – Računovodstvene politike, promjene računovodstvenih procjena i grešaka, što je uticalo na iskazani finansijski rezultat („nula“).

Prihodi od osnovne djelatnosti namjenski se koriste za održavanje, zaštitu, obnovu i rekonstrukciju javnih cesta u skladu sa članom 88. Zakona o cestama. U 2021. godini ukupno je po ovoj osnovi naplaćeno 91.728.598 KM (akcize na gorivo 66.037.199 KM i naknada za upotrebu cesta koje se plaćaju pri registraciji za motorna vozila 25.691.399 KM). U skladu s izmijenjenim računovodstvenim politikama, kao prihod priznat je iznos od 48.313.038 KM, dok je razlika od 43.415.560 KM evidentirana na kontu dugoročnih razgraničenja.

Prihodi od posebne naknade za službu „Pomoć i informacije“ na cestama, u okviru poslovnih prihoda, iskazani su u iznosu od 5.401.701 KM. U skladu sa članom 100. Zakona o cestama FBiH, Služba „Pomoć i informacije“ na cestama do donošenja posebnog propisa u nadležnosti je Društva, koje na osnovu javnog oglašavanja zaključuje ugovore sa auto-moto klubovima, koji imaju uslove za vršenje ove djelatnosti.

Prihodi od zakupa zemljišta iskazani su u iznosu od 2.017.596 KM i odnose se na prihode ostvarene po osnovu izdatih rješenja o korištenju (priključci i panoi) i regulisani su Uredbom o izmjeni i dopuni visine naknade za korištenje zemljišta uz javni pojas, V broj: 956/2015, Vlade FBiH.

Prihodi od saglasnosti evidentirani su u iznosu od 119.952 KM, a prihodi od vanrednog prevoza i prekomjerne upotrebe ceste ostvareni su u iznosu od 467.124 KM. Ovi prihodi ostvaruju se po osnovu Zakona o cestama u FBiH, Pravilnika o utvrđivanju uslova za obavljanje javnih prevoza vozila na magistralnoj cesti i Pravilnika za utvrđivanje prekomjerne upotrebe javnih cesta.

6.1.1.2 Finansijski prihodi

Finansijski prihodi iskazani su u iznosu od 36.943 KM i najvećim dijelom odnose se na prihode zateznih kamata od 31.960 KM.

6.1.1.3 Ostali prihodi i dobici

Ostali prihodi i dobici iskazani su u iznosu od 3.386.131 KM i najvećim dijelom odnose se na: prihode od ukinutih rezervisanja po započetim sudskim sporovima (3.172.233 KM), prihode po osnovu naplate štete od osiguravajućih kuća (167.442 KM) i od prodaje transportnih sredstava (21.634 KM).

6.1.1.4 Prihodi od usklađivanja vrijednosti

Prihodi od usklađivanja vrijednosti iskazani su u iznosu od 529.778 KM i odnose se na prihode po osnovu usklađivanja vrijednosti građevinskih objekata, postrojenja i opreme od 440.618 KM i nematerijalnih sredstava od 89.159 KM. Evidentirani su u skladu s MRS-om 20 – Računovodstveno obuhvatanje državnih donacija i objavljanje državne pomoći. Na poziciji unaprijed naplaćenih odloženih prihoda evidentirani su izvori sredstava po osnovu stalne imovine (poslovna zgrada, transportna sredstva, elektronska oprema, namještaj). Ova stalna imovina tretira se kao donirana od osnivača, Vlade FBiH, što nije utemeljeno Zakonom o cestama FBiH niti drugim aktima iz kojih bi se moglo potvrditi da je imovina finansirana iz doniranih sredstava.

Amortizacija na ova sredstva evidentira se po principu sučeljavanja, tako što se obračunata amortizacija iskaže na troškovima kao protustavka ispravke vrijednosti stalnih sredstava, a za isti iznos se umanjuje odgođeni prihod (izvori sredstava) klasificiran za ove namjene, a iskazuje prihod od usklađivanja vrijednosti. To nije u skladu s Pravilnikom o kontnom okviru, sadržaju konta za privredna društva. Navedeno je konstatovano i u Izvještaju revizije za 2019. godinu.

Preporuka:

- knjigovodstvena evidentiranja stalnih sredstava vršiti u skladu s Pravilnikom o kontnom okviru, sadržaju konta i primjeni kontnog okvira za privredna društva, uz poštivanje Međunarodnih računovodstvenih standarda.

6.1.2 Rashodi

U finansijskim izvještajima iskazani su rashodi u iznosu od 60.473.932 KM, a čine ih:

	u KM	1. 1. – 31. 12. 2021.	1. 1. – 31. 12. 2020.
RASHODI	60.473.932	55.614.157	
Poslovni rashodi	57.765.514	51.611.587	
Materijalni troškovi	251.062	313.407	
Troškovi plaća i ostalih ličnih primanja	5.579.230	5.333.251	
Troškovi proizvodnih usluga	46.543.045	43.107.971	
Amortizacija	529.778	361.700	
Troškovi rezervisanja	3.968.693	1.088.792	
Nematerijalni troškovi	893.706	1.406.466	
Finansijski rashodi	1.619.944	1.349.741	
Ostali rashodi i gubici, osim stalnih sredstava namijenjenih prodaji	43.280	15.829	
Rashodi iz osn. prom. rač. politika i ispr. neznač. grešaka iz ranijih perioda	1.045.194	2.637.000	

6.1.2.1 Poslovni rashodi

Poslovni rashodi iskazani su u iznosu od 57.765.514 KM i čine najznačajniju stavku u strukturi ukupnih rashoda.

6.1.2.1.1 Materijalni troškovi

Materijalni troškovi iskazani su u iznosu od 251.062 KM. Najvećim dijelom odnose se na utrošenu energiju i gorivo u iznos od 140.559 KM, utrošene sirovine i materijal u iznosu od 103.045 KM i otpis sitnog inventara, ambalaže i autoguma u iznosu od 7.458 KM.

Troškovi goriva službenih vozila iskazani su u iznosu od 74.962 KM. Društvo raspolaže sa 36 službenih vozila koja čine vozni park, a koriste se u skladu s Pravilnikom o korištenju službenih vozila javnog preduzeća Ceste FBiH, usvojenim u julu 2017. godine. Shodno Pravilniku, za svako vozilo vodi se evidencija o izdatim putnim nalozima. Vozila moraju biti u tehnički ispravnom stanju. Redovni tehnički pregledi, servisi, popravke te zamjena guma, pranje vozila obavljaju se u servisima odnosno vulkanizerskim radnjama i autopraonicama izabranim putem javnih nabavki. Na kraju mjeseca vrši se usaglašavanje evidencije putnih naloga, u skladu sa izvještajem o potrošnji goriva. Direktor Društva, direktor za tehničke i direktor za ekonomsko-pravne poslove koriste službena vozila bez ograničenja 24 sata prema menadžerskim ugovorima. Zaposlenici za nadzor održavanja cesta (nadzorni organi) koriste vozila 24 sata uz ograničenja, a ostali zaposlenici koji koriste vozila za potrebe obavljanje poslova i radnih zadataka koriste ih uz ograničenja i uz odobrenje direktora. Pored uredno popunjениh putnih naloga zaposlenici koji koriste vozila 24 sata sa i bez ograničenja dužni su dostaviti i Izvještaj o korištenju službenih vozila u privatne svrhe sa pregledom pređenih kilometara i obrazloženjem njihovog korištenja. Na osnovu dostavljenog Izvještaja vršit će se obračun koristi za svakog zaposlenika umnoškom ukupno pređenih kilometara u privatne svrhe i 15% od prosječne cijene naftnih derivata (trenutna cijena goriva koje vozilo koristi). Iznos koji se utvrdi prilikom obračuna obustavit će se od plaće zaposlenika. U toku 2021. godine zaposlenici za nadzor održavanja cesta nisu koristili vozila u privatne svrhe.

Utrošeni repromaterijal – so iskazan je u iznosu od 75.774 KM. Prema potpisanim Okvirnim sporazumima, nabavku soli za posipanje cesta vrše izvođači radova, a 20% od planiranih količina za sve izvođače osigurava Društvo kao rezervu u slučaju potrebe.

6.1.2.2 Troškovi plaća i ostalih ličnih primanja

U okviru poslovnih rashoda značajni su izdaci za plaće i ostala lična primanja, a njihova struktura je sljedeća:

	u KM
Troškovi plaća i ostalih primanja zaposlenih	5.579.230
Troškovi plaća i naknada plaća	4.881.419
Troškovi ostalih primanja i naknada zaposlenih	496.628
Troškovi naknada članovima odbora, komisija i sl.	125.390
Troškovi službenih putovanja zaposlenih	54.353
Troškovi naknada ostalim fizičkim licima	21.440

Troškovi plaća i naknada plaća zaposlenih iskazani su u iznosu od 5.579.230 KM. Najveći su troškovi plaća i naknada plaća zaposlenih u iznosu od 4.881.419 KM, a čine ih: neto plaće s pripadajućim porezima i doprinosima i naknade plaća za vrijeme godišnjeg odmora, plaćenog odsustva i bolovanja.

Obračun i isplata plaća i naknada vrši se u skladu sa Zakonom o radu,⁷ Pravilnikom o radu Izmjenama i dopunama Pravilnika o radu (u primjeni od 2019. i 2020. godine), Kolektivnim ugovorom za službenike organa uprave i sudske vlasti u FBiH, Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji i Pravilnikom o izmjenama i dopunama Pravilnika o unutrašnjoj organizaciji (2019. godina i 2020. godina) i ugovorima o radu.

Plaća zaposlenika sastoji se od osnovne plaće, dijela plaće za radni učinak i uvećane plaće u skladu sa kolektivnim ugovorom, Pravilnikom o radu i ugovorom o radu. Osnovna plaća je najniži iznos koji se isplaćuje za puno radno vrijeme, za posao odgovarajuće grupe složenosti, normalne uslove i rezultate rada i utvrđuje se u rasponu od 1 do 2,61. Društvo isplaćuje zaposlenicima jednake plaće za rad jednakve vrijednosti koji podrazumijeva isti stepen stručne spreme, istu radnu sposobnost, odgovornost, fizički i intelektualni rad, vještine, uslove rada i rezultate rada. Radna mjesta utvrđena su Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji i razvrstana su u šest grupa složenosti poslova za koje su utvrđeni broj bodova (bruto) u rasponu od 1,65 do 3,4. Broj bodova utvrđen je za normalan učinak i puno radno vrijeme. Osnovnu plaću zaposlenika čini broj bodova pomnožen sa obračunskom vrijednošću boda. Vrijednost boda utvrđuje se za svaki mjesec odlukom direktora. Za svaku godinu navršenog staža zaposlenik ima pravo na dodatak na plaću u iznosu od 0,6% do maksimalnih 20%.

Visinu plaća za direktora i izvršne direktore utvrđuje Nadzorni odbor i reguliše se menadžerskim ugovorom, na koji saglasnost daje i resorno ministarstvo, u skladu sa Zakonom o plaćama i drugim materijalnim pravima članova upravljanja institucija FBiH i javnih preduzeća u većinskom vlasništvu FBiH. Menadžerskim ugovorima utvrđena je osnovna mjesecačna plaća direktora Društva u iznosu od 4,9 prosječnih mjesecičnih neto plaća isplaćenih u FBiH u prethodna tri mjeseca, prema posljednjem objavljenom podatku Federalnog zavoda za statistiku, uvećana za 0,6 % za svaku godinu navršenog staža, a izvršnim direktorima u iznosu od 4,7 prosječnih mjesecičnih neto plaća isplaćenih u FBiH uvećana za 0,6% za svaku godinu navršenog staža.

Izvršen je uvid u obračun i isplatu plaća i naknada za mart, septembar i decembar 2021. godine i nisu utvrđene nepravilnosti.

Najviša neto plaća isplaćena u Društvu u 2021. godini je plaća direktora u iznosu od 5.3030 KM, a najniža isplaćena plaća je referenta za poslove digitalnog protokola i arhivu u iznosu od 1.140 KM.

Troškovi ostalih primanja i naknada zaposlenih iskazani u iznosu od 496.628 KM, a regulisani su i isplaćeni u skladu s Pravilnikom o radu i odlukama direktora o visini utvrđenih naknada.

U okviru ovih troškova najznačajniji su troškovi toplog obroka u iznosu od 203.239 KM, troškovi prevoza na posao i sa posla u iznosu od 93.523 KM, troškovi regresa za godišnji odmor u iznosu od 51.163 KM, troškovi za vjerske i državne praznike u iznosu od 37.776 KM, izdaci za jubilarne i druge nagrade zaposlenih u iznosu od 35.959 KM, novčane pomoći zaposlenim u slučaju bolesti u iznosu od

⁷ „Sl. novine FBiH“, br. 26/16, 89/18

29.469 KM, novčane pomoći u slučaju smrti u iznosu od 22.481 KM, te troškovi ostalih primanja zaposlenih u iznosu od 21.684 KM.

Naknade za topli obrok obračunavaju se u visini od 1% prosječne mjesecne neto plaće isplaćene u FBiH prema posljednjim objavljenim podacima Federalnog zavoda za statistiku. Za svaki mjesec donosi se posebna Odluka o visini toplog obroka koji će biti isplaćen.

Naknade za prevoz na posao i sa posla odnose se na troškove prevoza za zaposlenike kojima nije osiguran prevoz na posao i sa posla. Utvrđene su članom 132. Pravilnika o radu, po kojem zaposlenik koji putuje svaki dan na posao od mjesta stanovanja do mjesta rada, ostvaruje pravo na naknadu u visini mjesecne karte gradskog, prigradskog, odnosno međugradskog saobraćaja. Pravo na naknadu ostvaruje se na osnovu pisanog zahtjeva, potvrde o prebivalištu i utvrđene kilometraže potvrdom prevoznika. Naknada se isplaćuje najviše do iznosa cijene mjesecne karte u javnom saobraćaju na odobrenoj relaciji.

Naknada zaposlenima za godišnji odmor (regres) isplaćuje se u skladu s Pravilnikom o radu i Odlukom o isplati u iznosu od 50% prosječne neto plaće isplaćene u FBiH u posljednja tri mjeseca prije donošenja odluke o isplati. Regres za 2021. godinu isplaćen je za 105 zaposlenika.

Troškovi za vjerske i državne praznike isplaćuju se u skladu s Pravilnikom i Uredbom o naknadama koje nemaju karakter plaće te Zakonom o porezu na dohodak.

Izdaci za jubilarne i druge nagrade zaposlenim isplaćuju se u skladu sa Pravilnikom o radu nakon izvjesnog perioda neprekidnog rada u Društvu (pet, deset, 15, 20, 25, 30 i 35 godina). Osnovica za utvrđivanje visine nagrade je prosječna neto plaća ostvarena u FBiH u prethodna tri mjeseca prije isplate prema posljednjem podatku Federalnog zavoda za statistiku, uz plaćanje poreza i doprinosa u skladu sa Zakonom o porezu na dohodak.

Novčane pomoći zaposlenima u slučaju bolesti isplaćuju se jednokratno u skladu s Pravilnikom o radu u slučaju nastanka teške invalidnosti ili teške bolesti zaposlenika ili člana njegove uže porodice, kao i hirurških intervencija izvršenih iz zdravstvenih razloga i po preporuci lječnika, u skladu sa raspoloživim sredstvima u visini od tri prosječne neto plaće isplaćene u FBiH prema posljednjim objavljenim podacima Federalnog zavoda za statistiku ili u visini tri prosječne neto plaće isplaćene u Društvu ako je to povoljnije.

Novčane pomoći u slučaju smrti zaposlenika ili člana uže porodice isplaćuje se naknada u visini četiri prosječne neto plaće isplaćene u FBiH prema zadnjem objavljenom podatku Federalnog zavoda za statistiku, za prethodna četiri mjeseca prije donošenja rješenja o isplati, u skladu s raspoloživim sredstvima.

Troškovi ostalih primanja zaposlenih u najvećem dijelu odnose se na isplaćene jednokratne naknade za rođenja djeteta u visini prosječne neto plaće isplaćene u Društvu za prethodni mjesec, uz plaćanje poreza i doprinosa i naknade za odvojeni život i smještaj.

Naknade članovima odbora, komisija i sl. iskazane su u iznosu od 125.390 KM, a odnose se na isplate naknada članovima Nadzornog odbora, članovima Odbora za reviziju, punomoćniku Skupštine Društva i koordinatoru za implementaciju projekata iz nadležnosti Društva te pripadajućih poreza i doprinosa.

U skladu s Rješenjem o imenovanju, Zakonu o porezu na dohodak,⁸ Pravilniku o primjeni Zakona o porezu na dohodak⁹ obračunava se i isplaćuje mjesecna naknada članovima odbora. Predsjedniku Nadzornog odbora isplaćuje se mjesecna naknada u iznosu od 70% od iznosa dvije prosječne neto plaće, isplaćene u FBiH u prethodna tri mjeseca, prema posljednjim objavljenim podacima Federalnog zavoda za statistiku, a članovima 80% od iznosa mjesecne naknade predsjednika Nadzornog odbora. Predsjedniku Odbora za reviziju pripada mjesecna naknada u iznosu od 70% od iznosa utvrđene

⁸ „Sl. novine FBiH“, 10/08, 09/10, 44/11, 7/13, 65/13

⁹ „Sl. novine FBiH“, 67/08

mjesečne naknade predsjednika Nadzornog odbora, a članovima 70% od utvrđene mjesečne naknade članova Nadzornog odbora.

Na osnovu člana 9. Zakona o plaćama i drugim materijalnim pravima članova organa upravljanja institucija FBiH i javnih preduzeća u većinskom vlasništvu FBiH i uz pisano saglasnost resornog Ministarstva, visina naknade za rad punomoćnicima za prisustvovanje na sjednicama iznosi 300 KM po održanoj sjednici.

Na osnovu člana 70. Zakona o organizaciji organa uprave, Uredbe o načinu osnivanja i utvrđivanju visine naknade za rad Vladinih radnih tijela i rukovodilaca federalnih organa državne službe te u skladu sa članom 6. potписанog Ugovora o implementaciji projekata između Federalnog ministarstva prometa i komunikacija i Društva, resorno ministarstvo imenovalo je koordinatora za implementaciju projekata u nadležnosti Društva finansiranih iz budžeta ministarstva. Koordinator je imenovan za realizaciju sljedećih projekata u implementaciji Društva:

- Izgradnja brze ceste Lašva – Nević Polje – prolaz kroz poslovnu zonu Vitez;
- Izgradnja južne obilaznice Mostara;
- Projekat izgradnje i rješavanje spoja magistralnih cesta M6.1 i M17, te sanacija i rekonstrukcija magistralnih cesta u gradu Mostaru;
- Poddionica Šiće Brod – Đurđevik na trasi cesta Tuzla – Sarajevo;
- Izgradnja gradskog autoputa u Sarajevu, dionica Stup – Buća Potok.

Zadatak koordinatora je da prati implementaciju navedenih projekata, vrši pregled i kontrolu dostavljene dokumentacije od izvođača i Društva, priprema eventualnu dopunu dokumentacije i poduzima aktivnosti za prenos odobrenih sredstva Društvu za što mu se isplaćuje mjesečna naknada u neto iznosu od 250 KM po dostavljenom izvještaju o radu.

Troškovi službenih putovanja zaposlenih iskazani su u iznosu od 54.353 KM i odnose se na troškove dnevnicu za službena putovanja u zemlji i inostranstvu, troškove noćenja i prevoza te ostalih troškova službenog putovanja. Visina dnevnicu u zemlji i inostranstvu isplaćuje se u skladu sa Uredbom o naknadama troškova službenih putovanja za federalne organe uprave.

Troškovi naknada ostalim fizičkim licima iskazani su u iznosu od 21.440 KM i odnose se na troškove po osnovu zaključenih ugovora o djelu te pripadajućih poreza i doprinosa. Ove naknade obračunavaju se u skladu sa zakonskim propisima na osnovu potpisanih ugovora za usluge izrade elaborata, eksproprijacije, vještačenja parcela i sl.

6.1.2.3 Troškovi proizvodnih usluga

Troškovi proizvodnih usluga iskazani su u iznosu od 46.543.045 KM. Najznačajniji troškovi su: troškovi usluga održavanja u iznosu od 41.74.361 KM, usluga izrade i dorade učinaka u iznosu od 5.109.701 KM i troškovi zakupa u iznosu od 136.554 KM.

Troškovi usluga održavanja čine najveći dio troškova proizvodnih usluga, a obuhvataju redovno održavanje cestovne infrastrukture (37.666.902 KM), troškove georeferenciranog panoramskog zapisa (727.490 KM), troškove ulaganja u lokalne i regionalne ceste (633.432 KM), troškove javne rasvjete (557.062 KM), procjenu rizika klimatskih promjena na magistralnu mrežu u FBiH (466.941 KM), troškove redovnog održavanja stalnih sredstva (397.696 KM), redovno održavanje semaforske rasvjete i opreme (370.805 KM), redovno održavanje opreme na cestovnoj infrastrukturi (120.190 KM), troškove održavanja transportnih sredstava (113.531 KM) i dr.

Redovno održavanja cesta vrši se u skladu sa Zakonom o cestama u FBiH, Pravilnikom o održavanju javnih cesta i sklopljenih Ugovora sa izvođačima radova. Aktivnosti se odnose na skup mjera i radnji koje se obavljaju tokom godine na cestama, uključujući i sve objekte i instalacije sa svrhom održavanja prohodnosti, tehničke ispravnosti i sigurnosti prometa na cestama. U redovno održavanje cesta uključeni su i radovi održavanja cesta i objekata u zimskim uslovima. **Postupak javne nabavke za navedene usluge pokrenut je 6. 7. 2018. godine i sa izvođačima radova potpisani su sljedeći Okvirni sporazumi:**

- lot 1, lot 2, lot 3, lot 4, lot 6, lot 8, lot 9, lot 10, lot 11 i lot 12 za period 1. 7. 2019 – 30. 6. 2023. godine;
- lot 5 za period 1. 9. 2021. – 31. 8. 2025. godine (postupak nabavke za lot 5 putem četverogodišnjeg okvirnog sporazuma poništen je nakon žalbenog postupka; radovi redovnog održavanja u periodu od 20. 11. 2019. do 14. 11. 2020. godine, te zimska služba za period od 2020. do 2021. ugovoreni su sa izvođačima koji održavaju lot 3 i lot 4);
- lot 7 za period 1. 2. 2020 – 31. 1. 2024. godine (zbog presude Suda BiH od 16. 4. 2020. godine i Rješenja Ureda za žalbe od 4. 11. 2021. godine raskinut sa 31. 12. 2021. i nastavljen postupak nabavke);
- lot 13 (novoformirani – prekategorisana cesta M17.5) za period 1. 2. 2020 – 31. 1. 2024;
- lot 14 (prekategorisana cesta M4.3) za period 15. 11. 2019. – 14. 11. 2023. godine.

Obim i vrsta radova redovnog održavanja za period od 16. 3. do 14. 11. 2021. godine procijenjeni su na osnovu vrijednosti potpisanih ugovora sa izvođačima radova, odnosno sredstava planiranih tenderskom dokumentacijom za pojedine lotove. Vrijednost planiranih radova određena je na osnovu važećih jediničnih cijena u postojećim ugovorima redovnog održavanja.

U periodu od 1. 1. do 15. 3. 2021. godine, odnosno od 15. 11. do 31. 12. 2020. godine, prema Pravilniku i Operativnom planu, uspostavlja se zimska služba na mreži magistralnih cesta u FBiH i formira se dežurstvo na punktovima zimske službe. Plan zimske službe je skup mjera i aktivnosti s ciljem stvaranja uslova za trajno, bezbjedno i nesmetano odvijanje prometa na cestama u zimskim uslovima, u skladu sa zakonskim obavezama. Plan je baziran na stečenom iskustvu iz prethodnih godina i primjenjivanim organizacijskim i tehnoškim postupcima. Operativnim planom zimske službe predviđeno je čišćenje snijega i sprečavanje poledice na kolovozu, ulazno-izlaznim trakama, objektima i proširenjima kolovoza, obilježavanje širine planuma ceste rubnim motkama, uklanjanje osulinskog i drugog materijala sa kolovoza, uklanjanje vozila koja ometaju promet, osiguranje odvodnje u vrijeme padanja kiše i otapanja snijega, sprečavanje izljevanja vode na kolovoz, održavanje kolovoza i prometne signalizacije u ispravnom stanju, postavljanje znakova II-46 „obavezna upotreba zimske opreme“ na pogodnim mjestima na ulazu u područje FBiH i pred usponima, informiranje o stanju na cestama. U skladu sa novim Okvirnim sporazumima, nabavku soli za posipanje cesta vrše izvođači radova, dok je Društvo obavezno osigurati rezervu u visini od 20% planiranih količina.

Stručno-tehnički nadzor nad izvođenjem radova vrši Društvo putem ovlaštenih predstavnika (nadzornih organa) koji su dužni kontrolisati izvođenje radova u skladu sa usvojenim dinamičkim planom, po propisima, standardima, smjernicama i da se ne ugrožava sigurnost učesnika u prometu. Društvo provodi nadzor i kontrolu nad realizacijom ugovora, a plaćanja se vrše u roku i u skladu sa definisanim uslovima.

Usluge izrade i dorade učinaka odnose se na troškove Službe „Pomoć i informacije“ na cestama (u daljem tekstu: SPI). Služba SPI je posao iz nadležnosti Društva u skladu sa članom 100. stav 2. Zakona o cestama, a posebna naknada za SPI regulisana je članom 88. tačka 5. i članom 100. stav 3. Zakona o cestama i Odlukom o službi „Pomoć-informacije“ (Vlada FBiH, 20. 1. 2011. godine). Navedenom Odlukom određena je visina naknade za motocikle u iznosu od 3 KM, putničke automobile i autobuse u iznosu od 8 KM, teretna i priključna vozila 8 KM. Nakon provedenog otvorenog postupka javne nabavke, na osnovu člana 70. Zakona o javnim nabavkama BiH i zaključenog Okvirnog sporazuma za obavljanje usluga SPI za period 1. 1. 2020. do 31. 12. 2021. godine, sklopljeni su ugovori za 2021. godinu sa BIHAMK-om (Bosanskohercegovački automoto klub) Sarajevo za područje Unsko-sanskog kantona (pet vozila), Tuzlanskog kantona (šest vozila), Zeničko-dobojskog kantona (pet vozila), Bosansko-podrinjskog kantona (jedno vozilo), Srednjobosanskog kantona (dva vozila), Hercegovačko-neretvanskog kantona (četiri vozila) i Kantona Sarajevo (šest vozila + jedno specijalno vozilo „rescue car“) i AMS-om u BiH Mostar (Auto-moto savez u Bosni i Hercegovini) Mostar za područje Posavskog kantona (jedno vozilo), Kantona Središnja Bosna (tri vozila), Hercegovačko-neretvanskog kantona (četiri vozila), Zapadnohercegovačkog kantona (dva vozila) i Kantona 10 (tri vozila).

Ugovorima je definisano da nijedna situacija pomoći na cesti ne može početi bez odobrenja ovlaštenog lica, te da se isplata vrši prema privremenim obračunskim situacijama, nakon što Društvo izvrši kontrolu. Nadzor nad radom Službe obavlja ovlašteno lice Društva kontrolom privremenih

obračunskih situacija, dnevnika informisanja i dnevnika pomoći na cesti za svaku bazu SPI-ja (registarske oznake vozila, mjesto gdje je pružena usluga, obim intervencije i sl.) Planskim obilaskom baza SPI-ja i putem nadzora intervencija na terenu, kontrola zaposlenika vrši se i na licu mjesta (urednost vođenja dnevnika, stanje i opremljenost vozila i sl.), te se zapisnički konstatiše zatečeno stanje. Za svaku akciju iz prometno-preventivnih aktivnosti izdaje se odobrenje, na osnovu zahtjeva u kojem se navodi šta će se raditi, kada i koliko sudionika će biti prisutno. Nakon završetka akcije, u okviru obračunske situacije kontroliše se izvještaj koji sadrži navedene elemente i finansijski dio (strukturu i specifikaciju svih troškova na računima za izvršene usluge i nabavke). Nakon kontrole privremene obračunske situacije, novčani iznos se umanjuje za one aktivnosti i novčane iznose koji nemaju adekvatno pokriće (realizaciju). Plan, program i izvještaj o realizaciji plana i programa Društvo dostavlja polugodišnje resornom Ministarstvu. Prikupljena sredstva koja se uplaćuju prilikom registracije vozila koriste se isključivo za ovu namjenu. Ugovorni iznosi su procjena broja registriranih vozila i visine naknade u FBiH. Prema dostavljenim mjesecnim obračunskim situacijama, tokom 2021. godine prikupljena sredstva SPI-ja iznosila su 5.401.701 KM, a vrijednost izvršenih usluga 5.023.583 KM (od ukupnog iznosa navedenih usluga 5.109.701 KM na BIHAMK se odnosi 4.073.834 KM, a na AMK-u BiH 1.035.687 KM, a razlika od 86.118 KM bit će dodata AMK-u u situaciji za februar 2022. godine). Ukupna utrošena sredstva odnosila su se na: pomoć na cesti (3.925.632 KM), informisanje (782.190 KM) i prometno-preventivne aktivnosti (315.761 KM).

Poslovi informisanja javnosti unaprijedjeni su postavljanjem live kamera za video nadzor saobraćajnica na granicama, prevojima gdje građani imaju direktni uvid putem posjete internet stranica BIHAMK-a (76 lokacija) i AMS-a u BiH (31 lokacija) o stanju na cestama i njihovoj prohodnosti.

U skladu s Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji, organizacija Službe „Pomoć i informacije“ na cestama smještena je u Sektoru za održavanje i zaštitu cesta i sigurnost prometa, u Odsjeku sigurnost prometa.

Troškovi zakupa nastali su po osnovu postojećih ugovora o zakupu kancelarijskog prostora i parking-prostora Mostaru, Bihaću i Sarajevu (62.244 KM), zakupa licenci (43.457 KM), zakupa arhivskog prostora (25.667 KM), zakupa opreme (3.795 KM), te ostalih troškova zakupa (1.391 KM).

Troškovi amortizacije iskazani su u iznosu od 529.778 KM. Obračunavaju se linearnom metodom otpisa, tokom procijenjenog korisnog vijeka stalnih sredstava (nematerijalna stalna sredstva, oprema i transporta sredstva). Primjenjuju se stope amortizacije propisane nomenklaturom, što je detaljnije pojašnjeno u tački 6.2.1 Izvještaja.

Troškovi rezervisanja iskazani su u iznosu od 3.968.693 KM i odnose se na troškove rezervisanja po započetim sudskim sporovima (3.940.083 KM) i rezervisanja za otpremnine prilikom odlaska u penziju (28.610 KM).

6.1.2.4 Nematerijalni troškovi

Nematerijalni troškovi iskazani su u iznosu od 893.706 KM, a najznačajniji su: troškovi neproizvodnih usluga (446.353 KM – konsultantske usluge i usluge vještačenja, usluge tehničke revizije, advokata i notara, stručnog usavršavanja, oglašavanja u sredstvima javnog informisanja, čišćenja i sl.), ostali nematerijalni troškovi (212.987 KM – sudske troškovi, administrativne takse, stručna literatura i sl.), troškovi poštanskih i telekomunikacijskih usluga (116.208 KM), troškovi poreza, naknada i taksi (37.496 KM), troškovi premija osiguranja (28.177 KM), troškovi reprezentacije (32.162 KM).

6.1.2.5 Finansijski rashodi

Finansijski rashodi iskazani su u iznosu od 1.619.944 KM, a se odnose na ostale finansijske rashode (573.357 KM), negativne kursne razlike (569.270 KM) i izdatke za kamate po osnovu kreditnih linija i zatezne kamate po osnovu sudske presude (477.317 KM – kamate 301.424 KM, zatezne 175.893 KM).

Ostali finansijski rashodi najvećim dijelom odnose se na proviziju/takse na nepovučena sredstva u iznosu od 540.950 KM i na jednokratnu bankarsku proviziju po kreditu EBRD 47464 u iznosu od

32.407 KM. Provizije/takse na nepovučena sredstva Društvo je platilo po osnovu ugovora za dva kredita IBRD-a i EBRD-a, jer nisu ispunjeni potrebni uslovi za povlačenje odobrenih kreditnih sredstava (šire pojašnjeno u tački 6.2.4.2. Izvještaja).

Ostali rashodi i gubici, osim stalnih sredstava namijenjenih prodaji iskazani su u iznosu od 43.280 KM i odnose se najvećim dijelom na rashodovanje materijala, rezervnih dijelova i sitnog inventara (24.506 KM), novčane kazne (12.628 KM), naknade fizičkim licima po sudskim rješenjima (4.500 KM).

Rashodi iz osnova promjene računovodstvenih politika i ispravki neznačajnih grešaka iz ranijih perioda iskazani su u iznosu od 1.045.194 KM i najvećim dijelom odnose se na investicije u toku koje su isknjižene na prijedlog komisije za popis (detaljnije pojašnjeno u tački 6.2.1 Izvještaja).

6.1.3 Finansijski rezultat

U finansijskim izvještajima Društva za 2021. godinu iskazan je finansijski rezultat – nula. Navedeno je rezultat promjene Računovodstvenih politika u 2021. godini. Izvršena je retroaktivna primjena promijenjenih računovodstvenih politika kroz promjenu uporednih podataka u skladu sa zahtjevima Međunarodnog računovodstvenog standarda 8 – Računovodstvene politike, promjene računovodstvenih procjena i grešaka, te je za 2020. također iskazan finansijski rezultat nula.

Odredbama Zakona o cestama FBiH definisano je da Društvo ne posluje na komercijalnoj osnovi, niti je osnovano radi sticanja dobiti, već svoje aktivnosti obavlja na osnovu plana i programa rada koji je odobrila FBiH. Razlika javnih prihoda i javnih rashoda Društva predstavlja finansijski rezultat koji je neoporeziv. Finansijski rezultat se raspoređuje na obaveze prema planiranoj namjeni. Ovako stvorene obaveze predstavljaju izvor sredstava koji će se utrošiti isključivo za upravljanje, građenje, rekonstrukciju, održavanje i zaštitu javnih cesta.

6.2 BILANS STANJA

6.2.1 Stalna sredstva i dugoročni plasmani

Struktura stalnih sredstava i dugoročnih plasmana na datum bilansa je:

	u KM	31. 12. 2021.	31. 12. 2020.
STALNA SREDSTVA I DUGOROČNI PLASMANI		2.401.637.854	2.358.483.748
Nematerijalna sredstva		2.374.812.574	2.328.762.769
Nekretnine, postrojenja i oprema		8.622.406	7.178.020
Dati avansi		3.202.875	7.542.959
Druga dugoročna potraživanja		15.000.000	15.000.000

Nematerijalna sredstva iskazana su u iznosu od 2.374.812.574 KM, a sastoje se od ulaganja u tuđu imovinu (2.159.208.762 KM), nematerijalnih sredstava u pripremi (212.364.735 KM) i ostale nematerijalne imovine (3.157.207 KM).

Nematerijalna sredstva u pripremi iskazana su u iznosu od 212.364.735 KM i odnose se na ulaganja u cestovnu infrastrukturu.

Računovodstvenim politikama Društva definisano je da će se za projekte koji nakon faze projektiranja u periodu od pet godina ne ulaze u daljnju realizaciju (izvođenje, nadzor i revizija) izvršiti procjena realizacije. Ukoliko se procijeni da projekt neće biti realizovan, on će se otpisati na teret rashoda ili izvora finansiranja.

Popisna komisija je izvršila procjenu nastavka moguće realizacije projekata, u skladu sa članom 33. Pravilnika o računovodstvenim politikama. Prema sačinjenom izvještaju, projekti ukupne vrijednosti od 915.419 KM, koji se duži period nalaze na investicijama u toku, neće se realizovati pa je na prijedlog komisije sačinjena je Odluka i izvršen otpis na teret rashoda.

Na osnovu prezentirane dokumentacije, najmanje 7.385.151 KM odnosi se na investicije koje u 2021. godini nisu imale promjene, tj. ulaganje. Nije izvršena detaljna analiza svih započetih, a nezavršenih projekata u skladu sa potpisanim ugovorima, Planom poslovanja i planom aktivnosti na izgradnji magistralnih cesta. Najznačajniji projekti iz ranijeg perioda su: rekonstrukcija i izgradnja cesta: Raskrsnica Vitkovići (1.641.089 KM), Asfaltni kolovoz Ustikolina – Goražde (959.907 KM), Raskrsnica naselje Šip (545.415 KM) i Pješačka staza – Vinarići (399.863 KM).

U najvećem dijelu (4.485.034 KM) radi se o projektima na kojima izvođač treba uraditi popravke na osnovu ugovora, a koje nisu izvršene u toku 2021. godine, te nisu mogli biti knjigovodstveno evidentirani. Navedeno ukazuje na to da projekti nisu realizovani u rokovima koji su definisani potpisanim ugovorima.

Također, uvidom u dokumentaciju utvrdili smo da su pojedini projekti završeni i stavljeni u upotrebu, ali nisu knjigovodstveno aktivirani. Kao primjer navodimo projekat Tunel Vranduk koji je završen u toku 2021. godine. Lica koja vode poslovne knjige dužna su knjigovodstvene isprave proknjižiti u poslovnim knjigama narednog dana, a najkasnije u roku od osam radnih dana od dana prijema knjigovodstvene isprave. U 2022. godini poduzete su aktivnosti za pribavljanje potrebne dokumentacije kako bi se projekat knjigovodstveno evidentirao.

Preporuke:

- *izvršiti detaljnu analizu svih započetih projekata i poduzeti aktivnosti na njihovoj realizaciji, u skladu s potpisanim ugovorima;*
- *pravovremeno kompletirati dokumentaciju neophodnu za knjigovodstveno evidentiranje projekata (zapisnici o okončanju projekata, zapisnici o preuzimanju radova i sl.), u skladu sa Zakonom o računovodstvu i reviziji FBiH.*

Eksproprijacija zemljišta planirana je u iznosu od 8.500.000 KM i rebalansom plana iznos je smanjen na 4.300.000 KM, od čega je realizovano 4.179.567 KM.

Eksproprijacija po dionicama obuhvata otkup zemljišta i stambene objekte po redovnoj proceduri eksproprijacije, otkup u sudskom postupku (vanparnični i parnični postupak) i troškove izrade elaborata.

Ostvarenje planiranih aktivnosti na 31. 12. 2021. iznosilo je 4.179.567 KM. Uz manja odstupanja na pojedinim dionicama, realizacija eksproprijacije u 2021. godini izvršena je u skladu s Planom poslovanja.

Uvidom u Zapisnike općinskih službi za imovinskopravne, geodetske poslove i katastar nekretnina konstatujemo da su postignute cijene zemljišta u rasponu od 10 KM do 80 KM po m², u zavisnosti od lokacije. Navodimo primjer: za ekspropriirano zemljište: magistralna cesta M18.1 dionica Garež Delijaš cijena je 10 KM, obilaznica Bugojno 25,78 KM, Obilaznica Kiseljak 30 do 35 KM, Sjeverna obilaznica Grude 40 – 80 KM (građevinsko zemljište), Rekonstrukcija ceste M 17.3 Neum – Stolac 60 KM i dr. Procjene su izvršene na osnovu stručnih nalaza i mišljenja sudske vještaka iz oblasti poljoprivrede, arhitektonske struke i dr., a procjenitelje su angažovale općine.

S obzirom na to da se radi o specifičnom obliku i značajnoj vrijednosti imovine, u ranijim revizijama ukazano je na potrebu uspostave pomoćne evidencije zemljišta, koja treba da omogući pojedinačnu identifikaciju parcele, sa detaljnim podacima. Na datum bilansa Društvo je uspostavilo registar ekspropriisanih nekretnina, međutim nije izvršen unos svih podataka pa se ne može utvrditi na koje se parcele odnosi iskazana vrijednost.

Preporuka:

- *uspostaviti evidenciju ekspropriisanog zemljišta koja će sadržavati sve osnovne podatke o njemu (na koje se parcele odnosi iskazana vrijednost, zemljišnoknjizični izvadak, površina, raniji vlasnik, katastarska općina).*

Ulaganja u tuđu imovinu iskazana su u iznosu od 2.159.208.762 KM i odnose se na ulaganja u cestovnu infrastrukturu. Cestovna infrastruktura je, u skladu sa Zakonom o cestama FBiH, data na upravljanje i održavanje Društvu.

Prema računovodstvenim politikama Društva, cestovna infrastruktura iskazuje se kao nematerijalna imovina u vidu prava sa neograničenim vijekom trajanja. Vrednovanje ove imovine vrši se po modelu revalorizacije, s tim da se svake dvije godine vrši procjena i vrijednosno usklađivanje. Procjenu vrijednosti materijalne i nematerijalne imovine za 2021. godinu izvršio je Ekonomski institut d.o.o. Banja Luka na osnovu potписанog Ugovora. Procjena je izvršena u skladu sa Međunarodnim standardima vrednovanja, formulisanim i objavljenim od strane Komiteta za međunarodne standarde vrednovanja (IVSC – International Valuation Standard Council).

Tačkom 9. MRS-a 38 – Nematerijalna imovina, utvrđeni su kriteriji za priznavanje i mjerjenje nematerijalne imovine i nalaže se objavljivanje informacija o njima. Nematerijalna imovina je nemonetarna imovina bez fizičkih obilježja koja se može identificirati. Imovina se može identificirati ako je moguće odvojiti ili ako proizlazi iz ugovornih ili drugih zakonskih prava. U primjere nematerijalne imovine spadaju softver, licence, zaštitni znakovi, patenti, filmovi, autorska prava i uvozne kvote. **Cestovna infrastruktura ne može biti iskazana kao nematerijalna imovina jer ne zadovoljava kriterije MRS-a 38 – Nematerijalna imovina.** Cestovnu infrastrukturu treba evidentirati u skladu sa zahtjevima MRS-a 16 – Nekretnine, postrojenja i oprema, prema kojem su nekretnine, postrojenja i oprema materijalne stavke koje subjekt posjeduje za korištenje u proizvodnji ili isporuci dobara ili usluga, za iznajmljivanje drugima ili za administrativne svrhe i koje se očekuju koristiti duže od jednog obračunskog perioda.

Kada je u pitanju mjerjenje nematerijalnog sredstva nakon početnog priznavanja, u skladu sa politikama Društvo koristi model revalorizacije. Shodno zahtjevima paragrafa 86 MRS-a 38 – Nematerijalna imovina, ako se knjigovodstvena vrijednost nematerijalne imovine smanji zbog revalorizacije, priznaje se u dobit ili gubitak, te u ostalu sveobuhvatnu dobit do visine revalorizacione rezerve za to sredstvo. Smanjenje priznato u ostalu sveobuhvatnu dobit smanjuje iznos akumuliran u kapitalu u okviru pozicije revalorizacijski višak. Efekti procjene fer vrijednosti evidentirani su u poslovnim knjigama kao smanjenje ostalog osnovnog kapitala (izvori sredstava).

Ističemo da, prema zahtjevima MRS-a 38, za potrebe revalorizacije, vrednovanje nematerijalne imovine po fer vrijednosti podrazumijeva postojanje aktivnog tržišta, koje za cestovnu infrastrukturu ne postoji u BiH, što dovodi u pitanje da li je procijenjena vrijednost zaista fer vrijednost po kojoj se imovina može prodati. Također, skrećemo pažnju na činjenicu da Društvo nema uspostavljene pomoćne evidencije stalnih sredstava za cestovnu infrastrukturu.

Zbog svega navedenog ne možemo potvrditi ni način evidentiranja efekata procjene fer vrijednosti nematerijalne imovine – cestovne infrastrukture na 31. 12. 2021. godine u iznosu od 32.755.256 KM kao smanjenje ostalog osnovnog kapitala.

Preporuke:

- *knjigovodstvena evidentiranja cestovne infrastrukture vršiti u potpunosti u skladu s Pravilnikom o kontnom okviru, sadržaju konta i primjeni kontnog okvira za privredna društva, koji podrazumijeva primjenu MRS-a 16 – Nekretnine, postrojenja i oprema;*
- *uspostaviti pomoćne knjige stalnih sredstava za cestovnu infrastrukturu.*

Nekretnine, postrojenja i oprema predstavljaju najveći dio stalnih sredstava i iskazane su u iznosu od 7.370.496 KM. Struktura i promjene na ovoj imovini date su u tabeli:

Opis	Zemljište	Zgrade	Postrojenja i oprema	Transportna sredstva	Mater. sred. u pripremi	Ostala mat. sredstva	Ukupno
Nabavna vrijednost							
na 1. 1. 2021.	926.862	4.730.926	4.763.869	1.228.118	450.855	7.935	12.108.565
- direktna povećanja	-	-	-	-	757.468		757.468
- prijenos sa pripreme	-	15.295	381.355	610.612	(1.007.262)		-
- procjena	12.138	785.458	-	178.866			797.596
- otuđenje i rashodovanje	-	-	(734.520)	(132.046)	(124.342)		(990.908)
na 31. 12. 2021.	939.000	5.531.678	4.410.704	1.706.684	76.719	7.935	12.672.721
Akum. amortizacija							
na 1. 1. 2021.	-	524.355	3.606.501	799.689	-		4.930.545
- amortizacija	-	48.767	276.451	115.401	-		440.619
- otuđenje i rashod.	-	-	(734.489)	(132.046)	-		(866.535)
- procjena	-	623.410	898.869	178.866			454.316
na 31. 12. 2021.	-	573.122	2.249.603	604.178	-		4.050.313
Neto knjigov. vrijed.							
na 1. 1. 2021.	926.862	4.206.571	1.157.369	428.429	450.855	7.935	7.178.020
na 31. 12. 2021.	939.000	4.355.150	2.161.101	1.102.506	76.719	7.935	8.622.408

Zemljište je iskazano u iznosu od 926.862 KM i u 2021. godini nije bilo povećanja.

Građevinski objekti iskazani su u iznosu od 4.355.150 KM i odnose se najvećim dijelom na poslovnu zgradu (4.178.520 KM). Smanjenje na ovoj poziciji odnosi se na obračunatu amortizaciju.

Postrojenja i oprema iskazani su u iznosu od 2.161.101 KM, a čine ih oprema za obavljanje osnovne djelatnosti i uredska i informatička oprema. Povećanje vrijednosti postrojenja i opreme, iskazano u iznosu od 381.355 KM, odnosi se najvećim dijelom na nabavku računarske opreme u iznosu od 170.416 KM, servera i rutera (72.425 KM), audio i video opreme u iznosu od 82.823 KM i uredskog namještaja u iznosu od 17.709 KM. Smanjenje na ovoj poziciji izvršeno je po osnovu amortizacije i rashodovanja zastarjele, neispravne i dotrajale opreme po popisu.

Transportna sredstva iskazana su u iznosu od 1.102.506 KM, a čine ih motorna vozila. U 2021. godine nabavljena su putnička vozila u vrijednosti od 255.612 KM i priključna vozila - prikolice u vrijednosti 355.000 KM. Smanjenje na ovoj poziciji izvršeno je po osnovu amortizacije i rashodovanja vozila.

Materijalna sredstva u pripremi iskazana su u iznosu od 76.719 KM. Smanjenje na ovoj poziciji u iznosu 124.342 KM i odnosi se na isknjižavanje punkta zimske službe „Ivan-sedlo“, za koje Društvo nije regulisalo međusobne odnose sa „Sarajevoputevima“ d.d. Sarajevo vezano za izgradnju, korištenje i upravljanje skladištem.

Amortizacija stalnih sredstava vrši se linearnom metodom otpisa, po minimalnim stopama iz „Nomenklature sredstava koja se amortizuju i minimalne stope amortizacije“, a koje važeći Zakon o porezu na dobit priznaje u trošak perioda. Stope amortizacije date su u tabeli:

Grupa sredstava	Vijek trajanja (god.)	Stopa amortizacije (%)
Nematerijalna imovina	5	20
Softver i licence	5	20
Poslovna zgrada	100	1
Specijalna oprema – alati	10	10
Uredski namještaj	9	11
Mjerni i kontrolni uređaji	5	20
Računarska oprema	5	20
PTT oprema	10	10
Ostala oprema	8	5
Vozila	6,5	15,30

Procjena vrijednosti umanjenja sredstava

Društvo je izvršilo mjerjenje nadoknadive vrijednosti sredstava na 31. 12. 2021. godine, u skladu sa zahtjevima MRS-a 36 – Umanjenje vrijednosti imovine. Posljedica toga je da se iskazana knjigovodstvena vrijednost nekretnina, postrojenja i opreme u upotrebi i investicija u toku može razlikovati od one koja bi se utvrdila prema zahtjevima ovog standarda.

Vlasništvo nad nekretninama: Društvo raspolaže dokazima o vlasništvu nad svim nekretninama u posjedu.

Hipoteke i založno pravo: Društvo nema ograničenja u raspolaganju imovinom, niti su na nekretninama i pokretnim stvarima upisana založna prava u korist trećih lica.

Dati avansi iskazani su u iznosu od 3.202.875 KM, a najvećim dijelom odnose se na avanse date za cestovnu infrastrukturu na osnovu potpisanih ugovora sa izvođačima „Euroasfalt“ d.o.o. Sarajevo i „HP Investing“ d.o.o. Mostar (626.739 KM) za rekonstrukciju tunela Crnaja, kompaniji „JATAGROUP“, d.o.o. avans dat 10. 9. 2019. godine za projekt izgradnja treće trake Donji Vakuf-Turbe (447.828 KM), kompanijama „Euroasfalt“ d.o.o. Sarajevo i BMB avans dat 27. 9. 2019. za rekonstrukciju ceste Jajce jug-Donji Vakuf (410.725 KM) te JVCA Bossil & Point d.o.o. za izgradnju obilaznice Donji Vakuf (197.570 KM).

Također, sa Općinama Usora (612.662 KM) i Čapljina (319.000 KM) u 2018. i 2019. godini sklopljeni su ugovori za zajedničko finansiranje projekata. Prema potpisanim ugovorima Općine su obavezne dostaviti izvještaje po dijelovima projekta kao i prateću dokumentaciju. Projekti su završeni, izvještaji podneseni u 2022. godini.

Druga dugoročna potraživanja iskazana su u iznosu od 15.000.000 KM i odnose se na prenesena sredstva sa redovnih transakcijskih računa Društva na depozitni račun Budžeta FBiH u 2012. godini. Kako smo i ranijih godina konstatovali (Izvještaji za 2012., 2013., 2014., 2015. i 2019. godinu), nije prezentirana dokumentacija iz koje bi se mogao potvrditi status ovih sredstava, odnosno da su sredstva Društva data kao pozajmica Budžetu FBiH, kako su evidentirana u knjigama Društva. **Skrećemo pažnju da su, prema dopisu Federalnog ministarstva finansija iz 2016. godine, bile pokrenute aktivnosti da se obaveza po kreditu odobrenom od EBRD-a, koju je preuzele Federalno ministarstvo finansija, a čiji je implementator Društvo, prenese na Budžet FBiH, budući da su kreditna sredstva utrošena za izgradnju Sarajevske zaobilaznice na Koridoru Vc, te da se uplaćena sredstva u iznosu od 15.000.000 KM vrate na račun JP „Ceste Federacije BiH“. Na sjednici Vlade FBiH iz 2014. godine bila je predviđena refundacija sredstava od 15.000.000 KM u periodu od 2015. do 2017. godine, sa godišnjim ratama od 5.000.000 KM. Međutim, da bi se to provelo, bilo je potrebno da oba doma Parlamenta Federacije BiH prihvate Odluku o prenosu obaveza po EBRD kreditu sa Društva na Federaciju BiH. Na sjednici Doma naroda Parlamenta FBiH, koja je održana 2015. godine, odbijen je prijedlog Odluke o prenosu obaveze po kreditu, te je na osnovu toga Ministarstvo u dopisu konstatovalo da nema nikakva dugovanja prema Društву. Federalnom ministarstvu finansija i Federalnom ministarstvu prometa i komunikacija, 19. 11. 2021. godine upućen je dopis i pokrenuta ponovna inicijativa za rješavanjem ovog pitanja. Uvidom u pregled neplaćenih obaveza krajnjih korisnika Federalnog ministarstva finansija, na 31. 12. 2021. godine stanje obaveza po kreditu EBRD 31788 iznosi 69.830.602 KM, od čega je glavnica 65.723.460 KM, kamata 3.946.412 KM i taksa 160.730 KM.**

Kako smo i ranijih godina konstatovali, kreditna sredstva EBRD-a utrošena su za projekt **Sarajevske zaobilaznice**, evidentirane u vanbilansnoj evidenciji Društva, jer je Društvo samo implementator projekta Vlade FBiH, tako da nije krajnji korisnik sredstava kredita. Do okončanja predmetne revizije Parlament FBiH nije donio Odluku o alociranju sredstava, niti su sredstva Društву vraćena.

Preporuka:

- **u saradnji s nadležnim organima nastaviti regulisati obaveze po kreditu EBRD 31788 Regionalni program razvoja cesta, s ciljem povrata sredstava u iznosu od 15.000.000 KM.**

6.2.2 Tekuća sredstva

6.2.2.1 Zalihe i sredstva namijenjena prodaji

Na datum bilansa iskazane su sljedeće zalihe:

	u KM	31. 12. 2021.	31. 12. 2020.
ZALIHE		1.250.573	1.202.171
Sirovine, materijal, rezervni dijelovi i sitan inventar		552.633	566.642
Dati avansi		697.745	635.529

Zalihe se vrednuju u bilansu stanja po nabavnoj vrijednosti ili neto prodajnoj vrijednosti, u zavisnosti od toga koja je niža. Nabavna vrijednost zaliha obuhvata fakturnu cijenu i sve zavisne i druge troškove koji su nastali u procesu dovođenja zaliha na sadašnju lokaciju i u sadašnje stanje. Zalihe sitnog inventara otpisuju se 100% prilikom stavljanja u upotrebu.

Zalihe sirovina i materijala iskazane su u iznosu od 552.633 KM i odnose se na zalihe soli na punktovima. Od 2021. godine nabavku soli vrše izvođaču radova na održavanju cesta na osnovu potpisanih ugovora. Društvo obezbeđuje 20% od ukupno planiranih količina za slučaj potrebe. Sektor održavanja, zaštite cesta i sigurnosti prometa Sektoru ekonomsko-finansijskih poslova dostavlja mjesečne izvještaje o utrošku soli po izvođačima radova redovnog održavanja, na osnovu kog se u poslovnim knjigama evidentira utrošak soli na teret troškova.

Popis soli izvršen je na 31. 12. 2021. godine. Uvidom u Izvještaje o izvršenom popisu konstatovali smo sljedeće:

Prema potpisanim ugovorima, izvođači radova dužni su skladištiti i zaštititi posipni materijal od vanjskih uticaja na punktovima zimske službe. Prilikom obavljanja redovnog godišnjeg popisa kod šest izvođača radova redovnog i zimskog održavanja cesta, na ukupno 21 punktu, konstatovano je da so nije uskladištena na pravi način. Naime, na 12 punktova so nije uskladištena na pravi način jer se vreće ne nalaze na paletama kako bi bile zaštićene od vlage, pa na ovaj način može doći do oštećenja i neupotrebljivosti.

Preporuka:

- *pojačati nadzor nad načinom skladištenja soli kod izvođača radova redovnog održavanja, a u slučaju odstupanja od ugovora poduzeti adekvatne mјere.*

Dati avansi iskazani su u iznosu od 697.745 KM i odnose se na date avanse izvođačima radova održavanja magistralnih cesta po potpisanim ugovorima („JataGroup“ d.o.o. Srebrenik: 517.451 KM, „Sarajevoputevi“ d.d. Sarajevo: 169.029 KM).

6.2.2.2 Gotovina i gotovinski ekvivalenti

Struktura gotovine i gotovinskih ekvivalenta na datum bilansa je sljedeća:

	u KM	31. 12. 2021.	31. 12. 2020.
Gotovina i gotovinski ekvivalenti		23.388.557	211.932.777
Transakcijski račun – domaća valuta		23.372.364	20.532.95
Transakcijski račun – strana valuta		373	58
Blagajna – domaća valuta		152	2.538
Ostala novčana sredstva		15.667	191.397.224

Gotovina i gotovinski ekvivalenti na 31. 12. 2021. godine iskazani su u iznosu od 23.388.557 KM, a odnose se na novčana sredstva koja se vode na računima kod poslovnih banaka, blagajni i ostala novčana sredstva.

Transakcijski računi otvoreni su kod poslovnih banaka u zemlji: Raiffeisen banka (glavni račun), Intesa Sanpaolo banka. Generalni direktor Društva i izvršni direktor za ekonomsko-finansijske poslove ovlašteni su za potpisivanje i raspolažanje sredstvima kod poslovnih banaka.

U glavnoj blagajni se evidentiraju: novčana sredstva podignuta sa transakcijskog računa u KM, isplate putnih naloga i dnevnička za službena putovanja u zemlji i inostranstvu i manji računi. Ostala novčana u iznosu 15.667 KM odnose se na sudske depozite.

6.2.2.3 Kratkoročna potraživanja, kratkoročni plasmani i aktivna vremenska razgraničenja

Na datum bilansa u finansijskim izvještajima iskazana su sljedeća kratkoročna potraživanja:

	u KM	31. 12. 2021.	31. 12. 2020.
POTRAŽIVANJA, PLASMANI I AKTIVNA VREMENSKA RAZGRANIČENJA	142.958.590	2.441.505	
Potraživanja od kupaca	669.372	1.437.393	
Sumnjiva i sporna potraživanja	1.441.322	1.437.393	
Ostala potraživanja	46.473	-	
Potraživanja za PDV	4.392.044	8.141.727	
Ostala potraživanja	140.801.432	349.608	
Aktivna vremenska razgraničenja	35.279	29.939	

Potraživanja od kupaca iskazana su u iznosu od 669.372 KM i odnose se na potraživanja nastala po osnovu izdatih rješenja za korištenje javnih površina pravnim i fizičkim licima radi obavljanja pratećih djelatnosti, pružanja usluga vozačima i putnicima, priključaka na javne ceste, elektronske, telefonske, antenske priključke, instaliranja uređaja i opreme, građenja komunalnih, vodoprivrednih i drugih objekata, postavljanje i korištenje reklamnih znakova, prekomjerne i vanredne upotrebe cesta.

Evidentiranje dostavljenih rješenja vrši se na način da se zaduži kupac i odobri odgođeni prihod (obaveza za odgođeni prihod), a tek naplaćena realizacija se evidentira kao prihod obračunskog perioda. Ovakvim načinom evidentiranja u finansijskim izvještajima se ne iskazuju rashodi perioda kao očekivano smanjenje ekonomskih koristi, tako da i nema uticaja na finansijski rezultat Društva.

Izvršena je procjena očekivanih kreditnih gubitaka u skladu sa zahtjevima MSFI-ja 9 – Finansijski instrumenti. Prema sačinjenom izvještaju, potraživanja ukupne vrijednosti od 77.749 KM, neće se realizovati te je predložen otpis. Uvidom u dokumentaciju konstatujemo i da je otpis potraživanja izvršen u 2022. godini.

Za sumnjiva i sporna potraživanja u iznosu od 1.441.322 KM vode se sudski postupci kod nadležnih sudova u cilju naplate naknade za korištenje cestovnog zemljišta, ali je naplata veoma otežana.

Ostala potraživanja iskazana su u iznosu 140.801.432 KM i odnose se na evidenciju kreditnih sredstava u skladu s aktom Društva „Hodogram dokumentacije i procedure računovodstvene evidencije kreditnih sredstava“, koji je usvojio direktor Društva. Na ovoj poziciji evidentira se praćenje efektivnosti kredita u punom iznosu i utrošak sredstava po tranšama, nakon što se dobije izvod korespondentne banke. Stanje obaveza i plaćanja po osnovu ino kredita na 31. 12. 2021. godine usaglašena su sa Federalnim ministarstvom finansija. Ova potraživanja će biti zatvarana povlačenjem sredstava i realizacijom tranši.

Ovakvim načinom evidentiranja stvara se nerealna slika kako aktivnih konta, tako i pasivnih, iz razloga što se ostala potraživanja i dugoročne obaveze uvećavaju za iznos efektivnih sredstava ino kredita, koja nisu raspoloživa na računima Društva. Knjiženje nije izvršeno na osnovu relevantnog dokumenta kao računovodstvene podloge što nije u skladu sa članom 17. Zakona o računovodstvu i reviziji FBiH i Pravilnikom o kontnom okviru, sadržaju konta i primjeni kontnog okvira.

Preporuka:

- **poslovne promjene knjižiti na osnovu relevantne dokumentacije, s ciljem realnog iskazivanja bilansnih pozicija, u skladu s članom 17. Zakona o računovodstvu i reviziji u FBiH.**

6.2.3 Kapital

Na datum bilansa iskazan je kapital sa sljedećom strukturom:

	u KM	31. 12. 2021.	31. 12. 2020.
KAPITAL		2.040.147.288	2.018.028.465
Državni kapital		2.000	2.000
Ostali osnovni kapital		2.040.145.288	2.018.026.465

Osnovni kapital Društva iskazan je u iznosu od 2.040.147.288 KM, a čini ga: 2.000 KM upisanog osnovnog kapitala u sudski registar i vrijednost ostalog osnovnog kapitala od 2.040.145.288 KM. Odlukom o statusnim pitanjima Društva od 1. 7. 2010. godine utvrđena je visina upisanog/osnovnog kapitala u iznosu od 2.000 KM. Prema Zakonu o cestama FBiH i Odluci, osnovni kapital čini osnovni ulog Federacije BiH kao jedinog osnivača Društva sa procentualnim učešćem od 100% vlasništva.

Zakonom o cestama FBiH definisano je da su javne ceste koje je nadležni organ proglašio za javne ceste u vlasništvu Federacije BiH. Pravilnikom o računovodstvenim politikama regulisan je način iskazivanja osnovnog kapitala, tako da se na strani izvora evidentira državni i ostali osnovni kapital Društva. Ostali osnovni kapital iskazan je u iznosu od 2.072.900.544 KM i predstavlja izvore sredstava. Pravilnikom je regulisan je način iskazivanja i raspodjela finansijskog rezultata, koji predstavlja razliku javnih prihoda i javnih rashoda, koji je neoporeziv i ne može biti predmet ponovne raspodjele na dividendu ili povećanje kapitala, već se raspoređuje na obaveze prema planiranoj namjeni. Ovako stvorene obaveze predstavljaju izvor sredstava koji će se utrošiti isključivo za upravljanje, građenje, rekonstrukciju, održavanje i zaštitu magistralnih cesta.

Struktura ostalog osnovnog kapitala je:

	u KM	31. 12. 2021.	31. 12. 2020.
		2.040.145.288	2.018.026.465
Izvori sredstava – cestovna infrastruktura /ceste gornji stroj/		346.806.710	289.395.087
Izvori sredstava – cestovna infrastruktura /ceste donji stroj/		1.281.182.304	1.316.265.139
Izvori sredstava – cestovna infrastruktura /mostovi/		269.272.281	240.509.047
Izvori sredstava – cestovna infrastruktura /tuneli/		127.269.769	156.966.015
Izvori sredstava – saobraćajna signalizacija i oprema		1.966.407	1.576.884
Izvori sredstava – cestovna oprema – odbojna ograda		13.193.682	13.314.293
Izvori sredstava – cestovna oprema – tuneli		454.134	-

6.2.4 Obaveze

U finansijskim izveštajima na datum bilansa iskazane su sljedeće obaveze:

	u KM	31. 12. 2021.	31. 12. 2020.
OBAVEZE		532.713.983	564.203.402
Dugoročna rezervisanja za troškove i rizike i razgraničenja		19.893.681	14.794.387
Dugoročne obaveze		471.664.702	500.788.966
Kratkoročne obaveze		41.155.600	47.885.285
Kratkoročne finansijske obaveze		18.511.527	20.041.631
Obaveze iz poslovanja		22.148.531	27.396.311
Obaveze po osnovu plaća, naknada i ostalih primanja		454.633	429.940
Druge obaveze		40.909	17.403
Pasivna vremenska razgraničenja		801.595	734.764

6.2.4.1 Dugoročna rezervisanja za troškove i rizike i dugoročna razgraničenja

Dugoročna razgraničenja iskazana su u iznosu od 19.893.681 KM, a odnose se na dugoročna rezervisanja i razgraničenja u iznosu od 16.084.368 KM i unaprijed naplaćene i druge odložene prihode u iznosu od 3.809.312 KM.

Dugoročna rezervisanja za troškove i rizike iskazana su u iznosu od 4.299.607 KM i najvećim dijelom odnose se na rezervisanja po započetim sudske sporovima u iznosu od 3.940.083 KM i rezervisanja za otpremnine zbog odlaska u penziju 359.524 KM. Rezervisanje za započete sudske sporove odnosi se na rezervisanja po osnovu tužbi protiv Društva za naknadu štete i drugih imovinsko-pravnih odnosa. Procjena je izvršena na osnovu podataka iz podnesenih tužbi, uz procjenu vjerovatnoće uspjeha tužbenog zahtjeva, kao i procjenu zateznih kamata i drugih troškova.

Prema podacima Sektora za pravne poslove, protiv Društva se vode sudski postupci u vrijednosti od 22.900.195 KM, od čega se na Sarajevsku obilaznicu odnosi 15.140.112 KM (gdje je Društvo implementator i troškovi nisu rezervisani). U 2021. godini isplaćeno je 61.536 KM za tužbe za koje nije izvršeno rezervisanje.

Rezervisanje za otpremnine zaposlenika izvršeno je u skladu s Pravilnikom o radu i MRS-om 19 – Primanja zaposlenih.

Ostala dugoročna razgraničenja i rezervisanja u iznosu od 11.784.761 KM odnose se na obaveze po osnovu izvora stalnih materijalnih sredstava, odnosno knjigovodstveno evidentiranje stalnih materijalnih sredstava koja se tretiraju se kao donirana od osnivača, Vlade FBiH.

Unaprijed naplaćeni i drugi odloženi prihodi odnose se najvećim dijelom na unaprijed naplaćene prihode po izdatim rješenjima za korištenje cestovnog zemljišta pravnim i fizičkim licima (priključci, panoi, vase) od 2.110.694 KM, prihode od primljenih donacija od 1.393.673 KM i prihode od regresnih tužbi od 304.945 KM. Prihodi od donacija u iznosu od 660.237 KM odnose se na zaključeni Ugovor o zajmu između BiH i EBRD-a iz 2004. godine za finansiranje projekta rekonstrukcije ceste Neum – Stolac, koji se Zaključkom Vlade FBiH od 21. 9. 2009. godine trebao prenijeti na preduzeće JP „Autoceste FBiH“ d.o.o. Mostar. Povučena sredstva po ovom kreditu evidentirana su kao odloženi prihod do okončanja projekta. Na ovoj poziciji iskazana su i grant sredstva italijanske vlade putem EIB-a u iznosu od 733.436 KM, za finansiranje studije izvodljivosti i zaštite okoliša za projekat „Južna obilaznica Mostara“, a koja se knjiže kao odloženi prihod do momenta završetka i aktiviranja projekta.

6.2.4.2 Dugoročne obaveze

Dugoročne obaveze iskazane su u iznosu od 471.664.702 KM, a odnose se na: dugoročne kredite uzete u inostranstvu u iznosu od 384.375.729 KM, obaveze prema povezanim pravnim licima u iznosu od 63.227.408 KM, ostale dugoročne obaveze u iznosu od 19.061.565 KM i dugoročne kredite uzete u zemlji u iznosu od 5.000.000 KM.

6.2.4.2.1 Dugoročne finansijske obaveze

Dugoročne finansijske obaveze odnose se na obaveze po osnovu dugoročnih kredita po osnovu zaključenih međunarodnih kreditnih sporazuma sa EIB-om, EBRD-om, WB-IDA-om i IBRD-om za projekte sanacije puteva u Federaciji BiH, projekte putne infrastrukture i sigurnosti na putevima i modernizaciju cesta u FBiH. U toku 2021. godine povučeno je ukupno 531.948 KM efektivnih kreditnih sredstava. Sve dospjele obaveze na 31. 12. 2021. godine po osnovu dugoročnih kreditnih zaduženja kod međunarodnih kreditnih institucija su izmirene.

- **Krediti u otplati iskazani su u iznosu od 289.449.116 KM i obuhvataju:** EBRD kredit br. 37543, EIB kredit br. 23924, WB-IDA kredit br. 43710, EBRD kredit br. 47461, EIB kredit br. 82137 vezano za programe „Rehabilitacija cesta u FBiH“ i „Modernizacija cesta u FBiH“.
- **Kredit Međunarodne asocijacije za razvoj (IDA) br. 43710** namijenjen je za finansiranje projekata „Cestovne infrastrukture i sigurnosti prometa“, u vrijednosti od 8.180.000 SDR u skladu sa

sklopljenim Ugovorom od 22. 10. 2008. godine. Kreditna sredstva su namijenjena za finansiranje radova na rehabilitaciji/poboljšanju magistralnih cesta i mostova i za konsultantske usluge. Ukupna kreditna sredstva povučena su 30. 6. 2012. godine. Rok otplate kredita je 20 godina, uključujući grace period od deset godina. Kredit se otplaćuje u periodu od 15. 12. 2017. do 15. 6. 2027. godine u 20 polugodišnjih rata. Kama na kredit je 0,75% na povučeni iznos kredita dok naknada za održavanje kredita iznosi 0,5% godišnje na nepovučeni iznos kredita. Originalna valuta kredita je SDR te zavisno od kretanja valuta koje čine SDR pojavljuju se pozitivne i negativne kursne razlike. Ukupne obaveze po osnovu kredita 31. 12. 2021. godine iznose 8.908.746 KM.

- **Kredit sa Evropskom investicijskom bankom (EIB) br. 23924** namijenjen je za sanaciju magistralnih cesta, mostova i konsultantske usluge (projektovanje, nadzor, tehnička pomoć u implementaciji) u vrijednosti od 50.000.000 EUR, u skladu sa Ugovorom o kreditu, potpisanim 26. 3. 2007. godine. Ugovorena kamatna stopa je varijabilna (6-mjesečni EURIBOR + fiksni raspon), a plaća se polugodišnje. Period otplate kredita je 18 godina, uključujući šest godina grace perioda. Kredit se povlačio u sedam tranši, otplata prve počela je 2014. godine. Ukupne obaveze po osnovu kredita na 31. 12. 2021. godine iznose 45.969.827 KM.
- **Kredit sa Evropskom bankom za obnovu i razvoj (EBRD) br. 37543** za projekt „Rehabilitacija cesta u BiH“ u vrijednosti od 45.000.000 EUR, po osnovu Ugovora o kreditu od 17. 7. 2007. godine, sa varijabilnom kamatnom stopom (6-mjesečni EURIBOR + 1% marže), plaća se polugodišnje u 24 rate. Namijenjen je za finansiranje radova na rehabilitaciji/poboljšanju magistralnih cesta, konsultantske usluge i nabavku opreme. EBRD zaračunava i proviziju od 0,5% godišnje na neiskorištena sredstva kredita. Rok otplate je 15 godina, uključujući period odgode otplate od tri godine. Kredit se otplaćuje od 2010. do 2022. godine. U 2014. godini okončano je povlačenje sredstava.
- **Kredit sa EBRD-om br. 47461** zaključen je 13. 7. 2016. godine, u vrijednosti od 65.000.000 eura (u dvije tranše: 31,85 miliona i 32,50 miliona eura), promjenjive kamatne stope (EURIBOR 6 mjeseci + maržu 1%). Dospijeće kredita je 15 godina, uključujući tri godine grace perioda. Ugovorena je jednokratna provizija od 1% na iznos kredita, koja će biti obustavljena nakon efektivnosti. Ugovorom je predviđena provizija od 0,5% godišnje na nepovučeni iznos kredita, koja se obračunava 60 dana od dana potpisivanja ugovora. Kredit je postao efektivan 29. 5. 2019. godine. Ukupna utrošena sredstva po ovom kreditu iznose 40.252.060. Ukupne obaveze po osnovu kredita na 31. 12. 2021. godine iznose 118.919.459 KM.
- **Kredit sa Evropskom investicijskom bankom (EIB) br. 82137** zaključen je 23. 2. 2016. godine, u vrijednosti od 50.000.000 eura, promjenjive kamatne stope (EURIBOR + fiksni raspon relevantne međubankarske stope koju odredi EIB). Dospijeće kredita je 20 godina, uključujući pet godina grace perioda. Povlačenje kredita omogućeno je u 12 tranši, a minimalni iznos tranše je 3 miliona EUR. Kredit je efektivan. Ukupno utrošena sredstva po ovom kreditu iznose 83.513.941 KM (V tranši). Ukupne obaveze po osnovu kredita na 31. 12. 2021. godine iznose 97.139.557 KM.
- **Krediti u povlačenju iskazani su u iznosu od 113.438.140 KM i obuhvataju kredit IBRD br. 8640 vezano za Program „Modernizacija cesta u FBiH“.**

Program je sastavljen od projekata izgradnje i rekonstrukcije cestovnih dionica, a finansira se iz dugoročnih kredita međunarodnih razvojnih banaka, a dijelom i vlastitim sredstvima Društva (troškovi eksproprijacije, PDV). Realizacija Programa planirana je u četverogodišnjem periodu, počevši od 2017. godine. Ministarstvo finansija i trezora u ime BiH potpisalo je sporazume o kreditima sa međunarodnim razvojnim bankama u 2016. godini. Krediti su stavljeni na raspolaganje FBiH na osnovu supsidijarnih sporazuma između BiH i FBiH i „Cesta FBiH“ za implementatora Programa. Iako je početak realizacije Programa bio planiran u 2017. godini – zbog procedure prihvatanja kreditnih zaduženja na nivou BiH i FBiH i ratifikacije kreditnih sporazuma i kašnjenja u ispunjenju uslova u skladu sa sporazumima efektivnosti kredita pomjerena je u 2018. godinu.

- **Kredit sa IBRD-om br. 8640** zaključen je 9. 11. 2016. godine, u vrijednosti od 58.000.000 eura, promjenjive kamatne stope (EURIBOR + varijabilni raspon ovisan o valuti kredita i periodu otplate). Dospijeće kredita je 22 godine, uključujući 12 godina grace perioda. Ugovorena je

jednokratna provizija od 0,25% na iznos kredita, koja je obustavljena nakon efektivnosti. Ugovorom je predviđena provizija od 0,5% na nepovučeni iznos kredita, koja se obračunava 60 dana od dana potpisivanja kredita, plativo nakon efektivnosti kredita. Kredit je efektivan. Ukupno povučena sredstva po ovom kreditu iznose 80.751.834 KM. Ukupne obaveze po osnovu kredita na 31. 12. 2021. godine iznose 113.438.140 KM.

Revidirani krajnji rok raspolaganja sredstvima kredita Međunarodne banke za obnovu i razvoj (Svjetska banka) je 30. 11. 2022. godina. Amandman br. 1 na Ugovor između BiH i EIB kojim se rok raspolaganja kredita produžava do 23. 2. 2023. u fazi je ratifikacije Predsjedništva BiH. Krajnji rok raspolaganja sredstvima EBRD kredita produžen je do 13. 1. 2024. godine.

Dugotrajan postupak eksproprijacije zemljišta, pribavljanja urbanističkih saglasnosti i potrebnih dozvola za građenje, usklađivanje zakonskih propisa koji su prethodili efektivnosti kredit, dovodi do spore realizacije ugovora, prebacivanja projekata iz jednog perioda u drugi, a samim tim i do povlačenja kreditnih sredstava. Potprojekat izgradnje trake za spora vozila na dionici Banj Brdo – Simin Han ima značajne probleme u okončanju postupka eksproprijacije. Ukoliko se ne postigne napredak u rješavanju u narednim mjesecima, preostalo vrijeme do revidiranog datuma raspoloživosti kredita neće biti dovoljno za završetak radova. Imovinskopopravni odnosi glavni su razlog isključenja dva projekta iz Programa: Bosanski Petrovac – Drvar, izgradnja trake za spora vozila i granica BiH/HR Izačić – Bihać, kružna raskrsnica Kamenica, crna tačka. Kao posljedica navedenog, Društvo je po osnovu dva Ugovora sa bankama IBRD-a i EBRD-a platilo provizije na nepovučena sredstva u iznosu od 540.950 KM.

Preporuke:

- *izvršiti potrebne predradnje u dijelu procjena i realizacije projekta vezano za postupak eksproprijacije i izdavanja urbanističkih dozvola za gradnju, kako bi se skratio vrijeme i procedure okončale bez dužeg zastoja i sredstva od dobijenih kredita iskoristila pravovremeno za namijenjene svrhe;*
- *poduzeti aktivnosti na pokretanju postupaka za izmjenu i donošenje novih zakonskih rješenja koja bi omogućila skraćenje vremena pribavljanja potrebnih dozvola i saglasnosti, te ranije započeti aktivnosti na pribavljanju ovih odobrenja.*

6.2.4.2.2 Obaveze prema povezanim pravnim licima

Obaveze prema povezanim pravnim licima iskazane su u iznosu od 63.227.408 KM i predstavljaju obaveze prema izvorima finansiranja iz finansijskog rezultata – izvori sredstva za investicije u toku. Po završetku investicije u pripremi – cestovna infrastruktura – i prenosom u upotrebu, istovremeno se iz odgovarajućeg izvora finansiranja prenosi na analitički konto izvora sredstava.

6.2.4.2.3 Ostale dugoročne obaveze

Ostale dugoročne obaveze iskazane su u iznosu od 19.061.565 KM i odnose se na obaveze za primljena sredstva Vlade FBiH po programima GSM licence za projekte koji još nisu okončani (1.218.437 KM), obaveze za kapitalna ulaganja – grant Budžeta FBiH (17.188.811 KM) i eksproprijaciju (587.320 KM) i obaveze na osnovu sufinansiranja projekata (66.997 KM).

6.2.4.2.3 Dugoročni krediti uzeti u zemlji

Dugoročni krediti iskazani su u iznosu od 5.000.000 KM, odnose se na obavezu prema JP „Autoceste“ d.o.o. Mostar na osnovu Odluke Vlade FBiH o odobravanju pozajmice u svrhu održavanja tekuće likvidnosti Društva od 8. 5. 2012. godine. Odlukom nije utvrđen rok povrata pozajmice.

6.2.4.3 Kratkoročne obaveze

Kratkoročne obaveze iskazane su u iznosu od 41.144.001 KM, a odnose se na kratkoročne finansijske obaveze 18.511.527 KM, obaveze iz poslovanja 22.136.932 KM, obaveze po osnovu plaća, naknada i ostalih primanja zaposlenih 454.633 i druge obaveze 40.909 KM.

Kratkoročne finansijske obaveze iskazane su u iznosu od 18.511.527 KM, a čini ih kratkoročni dio dugoročnih obaveza po međunarodnim kreditima.

Obaveze iz poslovanja iskazane su u iznosu od 22.148.531 KM. Najveći dio odnosi se na obaveze prema dobavljačima u zemlji u iznosu od 17.484.407 KM, ostale obaveze iz poslovanja (zadržana plaćanja) u iznosu od 3.253.328 KM i obaveze prema dobavljačima u inostranstvu u iznosu od 1.363.149 KM. Najznačajniji dobavljači u zemlji su dobavljači za modernizaciju cestovne infrastrukture, dobavljači stalnih sredstava i dobavljači usluga redovnog održavanja. Obaveze prema dobavljačima za modernizaciju cestovne infrastrukture iskazane su u iznosu od 10.585.519 KM, a najznačajniji dobavljači i iskazane obaveze u okviru ove grupe su: „JV Hering d.d. & Cestar“ d.o.o. Split 1.774.088 KM (promet 9.760.731 KM), „JV Jata Group d.o.o./Roading“ d.o.o. 1.584.758 KM (promet 1.584.758 KM), „JV Hering d.d. & KTM Brina“ d.o.o. 1.280.548 KM (promet 4.219.862 KM), „JV HP Investing & Euro Asfalt“ 965.327 KM (promet 7.616.032 KM), „HP Investing“ d.o.o. 827.827 KM (promet 2.056.546 KM), „JV HP Investing & Euro Asfalt“ 806.160 KM (promet 1.070.968 KM), „Hering“ d.d. Široki Brijeg 624.770 KM (promet 2.602.918 KM). Obaveze prema dobavljačima stalnih sredstava iskazane su u iznosu od 3.300.755 KM, a najznačajniji dobavljači i iskazane obaveze u okviru ove grupe su: „HP Investing“ d.o.o. 753.723 KM (promet 4.399.611 KM), „I-Selimović“ d.o.o. 581.168 KM (promet 944.786 KM), „Dobojputevi“ d.d. Doboj Jug 330.932 KM (promet 1.137.556 KM), „Kov-Grad“ d.o.o. Bužim 248.262 KM (promet 811.239 KM), „Behić-Sanny boy“ d.o.o. Bihać 181.145 KM (promet 408.438 KM). Obaveze prema dobavljačima za usluge redovnog održavanja iskazane su u iznosu od 2.689.086 KM, a najznačajniji dobavljači i iskazane obaveze u okviru ove grupe su: „Ceste“ d.d. Mostar 940.038 KM (promet 13.946.468 KM), „Jatagroup“ d.o.o. Srebrenik 397.078 KM (promet 5.862.414 KM), „Sarajevoputevi“ d.d. Sarajevo 251.362 KM promet (3.075.485 KM). Društvo izmiruje obaveze prema dobavljačima prema ugovorenim valutama. Društvo je potvrdilo stanje dijela obaveza pristiglim Izvodima otvorenih stavki.

Obaveze po osnovu plaća, naknada i ostalih primanja iskazane su u iznosu od 454.633 KM, a odnose se na obaveze za neto plaće za decembar 2021. godine, kao i neizmirene obaveze po osnovu poreza, doprinosa i ostalih materijalnih prava zaposlenih za decembar 2021. godine. Plaća za decembar i obaveze za poreze i doprinose na plaće i naknade kao i obaveze za ostala materijalna prava zaposlenih izmirene su u januaru 2022. godine.

Druge obaveze iskazane su u iznosu od 40.909 KM i odnose se na obaveze za isplatu po sudskim presudama u iznosu od 26.886 KM i na naknade članovima odbora, komisija i obaveze za poreze i doprinose u vezi s naknadama fizičkim licima u iznosu od 14.023 KM.

6.2.4.4 Pasivna vremenska razgraničenja

Pasivna vremenska razgraničenja iskazana su u iznosu od 801.595 KM, a odnose se na obračunate kamate i servisne troškove po osnovu dugoročnih kredita u iznosu od 698.446 KM, obračunate ostale troškove 86.418 KM i obračunata ulaganja u investicije u iznosu od 16.731 KM.

6.3 VANBILANSNA EVIDENCIJA

Vrijednost vanbilansne evidencije na 31. 12. 2021. godine iskazana je u iznosu od 607.479.555 KM, a odnosi se na projekat Sarajevske obilaznice, koji se finansira iz Budžeta Federacije BiH i primljene bankovne garancije za osiguranje plaćanja. Ovaj projekat vodi se vanbilansno, jer je Društvo od osnivača zaduženo samo za implementaciju, dok je vlasnik ovih projekata Vlada FBiH. Društvo nije vlasnik, niti će imati ekonomске koristi od ovog projekta.

Izgradnja Sarajevske obilaznice od Jošanice do Vlakova je projekat iz 2005. godine, kada je Vlada FBiH donijela Odluku o utvrđivanju općeg interesa za njenu izgradnju. Projekat je najvećim dijelom finansiran iz kreditnih sredstava Evropske investicijske banke, Evropske banke za obnovu i razvoj, OPEC fonda, a dijelom iz Budžeta Federacije BiH. Društvo je više puta zatražilo od Federalnog ministarstva finansija i Federalnog ministarstva prometa i komunikacija donošenje Odluke o prenosu obaveza po kreditu EBRD 31788 sa Društva na JP „Autoceste FBiH“ d.o.o. Mostar (u skladu sa zaključkom Vlade FBiH od 21. 10. 2009. godine i sastanka od 9. 5. 2012. godine između predstavnika Federalnog ministarstva finansija, Federalnog ministarstva prometa i komunikacija, JP „Autoceste“ i JP „Ceste Federacije BiH“), jer se suočava sa problemom nelikvidnosti i nemogućnošću izmirivanja dospjelih obaveza. Do okončanja ovog Izvještaja Odluka o alociranju sredstava nije donesena, niti su sredstva vraćena.

Primljene bankovne garancije iskazane su u iznosu od 20637.659 KM i odnose se na osiguranje plaćanja predujmova i zadržanog plaćanja u garantnim rokovima u vezi redovnog poslovanja Društva.

6.4 IZVJEŠTAJ O NOVČANIM TOKOVIMA

U Izvještaju o novčanim tokovima iskazani su ukupni novčani primici od 0 KM i ukupni novčani odlivi od 188.544.219 KM. Izvještaj o novčanom toku sačinjen je u skladu s Pravilnikom o sadržaju i formi finansijskih izvještaja za privredna društva.

6.5 IZVJEŠTAJ O PROMJENAMA NA KAPITALU

U Izvještaju o promjenama na kapitalu za 2021. godinu iskazane vrijednosti na pojedinim pozicijama usklađene su sa iskazanim vrijednostima u Bilansu stanja i Bilansu uspjeha (šire objašnjeno u tački 6.2.3 Izvještaja).

6.6 BILJEŠKE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE

U skladu sa zahtjevima MRS-a 1 – Prezentacija finansijskih izvještaja i zahtjevima, bilješke sadrže dopunske informacije u odnosu na one prezentirane u izvještaju o finansijskom položaju, izvještaju(ima) o dobiti i gubitku i ostaloj sveobuhvatnoj dobiti, izvještaju o promjenama u kapitala i izvještaju o novčanim tokovima. Bilješke sadrže tekstualni opis ili raščlanjivanje stavki prezentiranih u tim izvještajima, i informacije o stavkama koje ne ispunjavaju uslove za priznavanje u tim izvještajima. Pored toga i ostali Međunarodni računovodstveni standardi i Međunarodni standardi finansijskog izvještavanja kao i član 37. Zakona o računovodstvu i reviziji u Federaciji BiH sadrže zahtjeve za vezano za objavama u bilješkama.

Uprava je pri sastavljanju finansijskih izvještaja, objavila dodatne informacije, koje nisu prezentirane nigdje drugo u finansijskim izvještajima, ali su relevantne za njihovo razumijevanje. U Bilješkama uz finansijske izvještaje dati su statistički podaci po bilansnim pozicijama (povećanje, smanjenje, učešće), kao i potrebne informacije i dodatna pojašnjenja korisnicima finansijskih izvještaja u skladu sa zahtjevima propisa koji uređuju objavljivanja uz finansijske izvještaje.

7. JAVNE NABAVKE

Plan javnih nabavki za 2021. godinu usvojen je i objavljen 17. 6. 2021. godine. Za provođenje javnih nabavki društvo je usvojilo Pravilnik o javnim nabavkama (februar 2016. godine) i Pravilnik o postupku direktnog sporazuma (februar 2015. godine).

U periodu do usvajanja Plana Društvo je provodilo nabavke prema Privremenom planu nabavki za 2021. godinu, koji je usvojen i objavljen 26. 1. 2021. godine. Pored usvojenog Plana javnih nabavki, Društvo je u periodu od 19. 7. 2021. do 23. 12. 2021. godine donijelo pet odluka o izmjenama i dopunama Plana nabavki za 2021. godinu (chronologija izmjena 19. 7. 2021., 24. 9. 2021., 23. 11. 2021., 13. 12. 2021., 23. 12. 2021.). Izmjene i dopune odnosile su se u najvećem dijelu na dodatne radove, izradu i reviziju projekata, geodetske usluge, ispravke tehničkih grešaka, izmjenu vrste postupka, procijenjene vrijednosti, datuma pokretanja i datuma ugovaranja i dr.

Privremeni Plan nabavki za 2021. godinu sačinjen je u skladu sa Rebalansom plana poslovanja za 2020. godinu koji uključuje nabavke čija je realizacija planirana za 2021. godinu. Nabavke koje su pokrenute po Privremenom planu, a koje su završene, nisu prenesene u Plan nabavki za 2021. godinu. **Plan poslovanja odnosi se na kompletну realizaciju poslovanja za određeni period, te je potrebno voditi računa da on odgovara planu nabavki za taj period. Donošenjem finansijskog plana stvaraju se prepostavke i za donošenje plana javnih nabavki, vezanog za godinu za koju je finansijski plan donezen. Sklapanje ugovora nakon provedenog postupka javne nabavke, a u skladu sa Zakonom o javnim nabavkama, odnosi se na period na koji se finansijski plan odnosi (godinu dana), eventualno putem sklopljenog okvirnog sporazuma na maksimalan period od četiri godine, u skladu s članom 32. stav 3. Zakona o javnim nabavkama.**

Preporuke:

- **Planom nabavki obuhvati sve nabavke iz godine na koju se odnose i uskladiti ga s usvojenim Planom poslovanja Društva;**
- **provoditi postupke nabavki za period na koji se donosi finansijski plan, te zaključivati ugovore na godinu dana ili putem okvirnog sporazuma, a najduže na period od četiri godine, kako je propisano Zakonom o javnim nabavkama.**

Prema prezentiranom Pregledu sklopljenih ugovora i pokrenutih postupaka nabavki po međunarodnim procedurama, Društvo je u 2021. godini zaključilo jedan ugovor finansiran od EIB-a i IBRD-a (u vrijednosti od 566.245 KM), zatim tri ugovora finansirana od WB-a (u vrijednosti od 1.985.315 KM) i dva ugovora finansirana od EBRD-a (u vrijednosti 6.812.558 KM). Plan nabavki sadrži procijenjene vrijednosti nabavke, metode nabavke za radove, nekonsultantske i konsultantske usluge, u ovisnosti od utvrđenih pragova vrijednosti nabavki od banaka, kao i da li su nabavke predmet prethodne (prior review) i naknadne revizije (post review).

U toku 2021. godine provedena su 242 postupaka javnih nabavki u iznosu od 45.647.330 KM, i to: putem otvorenog postupka 83 nabavke ukupne vrijednosti od 11.323.478 KM, ograničenog postupka dvije nabavke u vrijednosti od 32.784.843 KM, konkurentskog postupka 21 nabavka u vrijednosti od 242.234 KM, pregovaračkog postupka sedam nabavki u vrijednosti od 771.116 KM, direktnog sporazuma 127 postupaka u vrijednosti od 500.385 KM i putem neprioritetne usluge dvije nabavke u vrijednosti 25.274 KM.

Tokom godine poništeno je 15 postupaka dok su ponuđači podnijeli 28 prigovora, od kojih je šest odbijeno kao neosnovano, devet usvojeno kao osnovano i deset odbijeno zaključkom Ureda za razmatranje žalbi. Tri žalbena postupak su na rješavanju kod Ureda za razmatranje žalbi.

Uzorkovali smo 39 postupaka i procedura dodjele ugovora putem Privremenog plana i Plana nabavki za 2021. godinu u ukupnoj vrijednosti od 35.689.056 KM, i to: šest ugovora dodijeljenih putem otvorenog postupka (u vrijednosti od 2.356.346 KM), tri konkurentska zahtjeva za dostavu ponuda (u

vrijednosti od 78.716 KM), pet postupka putem pregovaračkog postupka (u vrijednosti od 646.512 KM), 20 direktnih sporazuma (u vrijednosti od 95.843 KM) i pet ograničenih postupka dijeljena na više LOT-ova (u vrijednosti od 32.511.639 KM).

Uvidom u odabранe postupke javnih nabavki utvrdili smo sljedeće:

Postupak javne nabavke redovnog održavanja magistralnih cesta na području FBiH za period 2018–2022. godine, za 10 od 12 tenderisanih lotova, okončan je u 2019. godini i sa odabranim izvođačima radova sklopljeni su okvirni sporazumi za period 1. 7. 2019 – 30. 6. 2023. godine, kao i jednogodišnji ugovori. Ukupna dužina održavačih magistralnih cesta produžena je zbog uključenja novih dionica cesta koje su u izgradnji, a dužina postojećih dionica je preciznije definisana. Za novoproglašenu magistralnu cestu M-4.3 (lot 14) postupak javne nabavke je okončan krajem 2019. godine, te je sa odabranim izvođačem radova sklopljen okvirni sporazum za period 15. 11. 2019 – 14. 11. 2023. godine, i jednogodišnji ugovori. Postupak nabavke radova redovnog održavanja za lot 13 (cesta M-17.5) je završen okončanjem žalbenog postupka, te je sa odabranim izvođačem sklopljen okvirni sporazum za period 1. 2. 2020 – 31. 1. 2024. godine, i jednogodišnji ugovori. Izvođači radova na dionicama su sljedeći: lot 1: „Rad - putevi Bihać“, „Behić Sanny Boy“ d.o.o. Bihać i „Divel“ d.o.o.“ Sanski Most, lot 2: „KOV-GRAD“ d.o.o. Bužim i „I-Selimović“ d.o.o. Cazin, lot 3: konzorcij „JATA group“ d.o.o. Srebrenik i „HiH“ d.o.o. Živinice, lot 4: „Dobojputevi“ d.d. Doboj Jug, lot 6: „Goraždeputevi“ d.d. Goražde, lot 8: „Sarajevoputevi“ d.d. Sarajevo, lot 9, 10, 11 i 12: „Ceste“ d.d. Mostar, lot 13: konzorciji „Putovi“ d.o.o. Grude, „KTM Brina“ d.o.o. Posušje i „HP Investing“ d.o.o. Mostar, lot 14: „KOV-GRAD“ d.o.o. Bužim. Vrijednost sklopljenih ugovora iznosi 28.082.778 KM.

Postupak nabavke za lot 7 je nakon žalbenog postupka okončan, te je sa odabranim izvođačem konzorcij „HP Investing“ d.o.o. Mostar i „Hercegovina putevi“ a.d. Trebinje sklopljen okvirni sporazum za period 1. 2. 2020 – 31. 1. 2024. godine, i jednogodišnji ugovor za period od 1. 2. 2021. do 31. 1. 2022. u vrijednosti od 1.299.236 KM. Presudom Suda BiH od 16. 4. 2021. godine i Rješenjem Ureda za žalbe od 4. 11. 2021. godine ugovor je raskinut 31. 12. 2021. godine, te je nastavljen postupak javne nabavke na ovom lotu, koji nije okončan do završetka revizije.

Postupak nabavke za lot 5 nije okončan do 14. 11. 2020. godine, pa je zimsko održavanje cesta na lotu za 2020/2021. godinu privremeno ustupljeno izvođačima radova, „Dobojputevi“ d.d. Doboj Jug (lot 5a) i konzorcij „JATA group“ d.o.o. Srebrenik i „HiH“ d.o.o. Živinice (lot 5b), koji su već sklopili okvirne sporazume za period 1. 7. 2019 – 30. 6. 2023. godine. Na lotu 5 su do 15. 3. 2021. godine produženi privremeni ugovori do završetka postupka nabavke, a budući da ovaj postupak nije okončan ni do 30. 6. 2021. godine, produženi su privremeni ugovori do 30. 6. 2021. godine, a zatim do 14. 11. 2021. godine. Okvirni sporazum nakon okončanja žalbenog postupka za lot 5 potpisana je za period od 1. 9. 2021. do 31. 8. 2025. godine sa „JATA group“ d.o.o. Srebrenik i „Belegem“ d.o.o. Gradačac.

Članom 34. Zakona o javnim preduzećima u FBiH propisano je da je Društvo dužno sve nabavke provoditi uz strogo poštovanje Zakona o javnim nabavkama. Članom 6. Zakona o javnim nabavkama naglašena je obaveza i dužnost ugovornih organa da dodjeljuju ugovore o javnoj nabavci roba, usluga i radova primjenjujući postupke definisane Zakonom i podzakonskim aktima.

Imajući u vidu navedeno, Društvo nije pravovremeno provodilo postupke javnih nabavki, što je dovelo do zaključivanja ugovora o dodatnim radovima bez provođenja postupka u vrijednosti od 3.431.112 KM (lot 5: 2.131.876 KM, lot 7: 1.299.236 KM), što nije u skladu sa Zakonom o javnim nabavkama i Zakonom o javnim preduzećima u FBiH.

Preporuka:

- postupke javnih nabavki redovnog održavanja magistralnih cesta na području FBiH provoditi pravovremeno uz dosljednu primjenu procedura propisanih Zakonom o javnim nabavkama, njegovim provedbenim i vlastitim aktima i Zakonom o javnim preduzećima u FBiH.**

8. SUDSKI SPOROVI

Prema prezentovanim podacima Sektora za pravne poslove, protiv Društva se vode sudski sporovi u ukupnoj vrijednosti od 22.951.244 KM (uključujući Sarajevsku obilaznicu). Društvo je, u skladu sa zahtjevima MRS-a 37 – Rezervisanja, potencijalne obaveze i potencijalna imovina, na datum bilansa izvršilo procjenu sporova. Rezervisanja za sudske sporove izvršena su u iznosu od 3.207.457 KM i odnose se na sve predmete za koje su podnesene tužbe protiv Društva (bez Sarajevske obilaznice) do 31. 12. 2021. godine, za koje nisu donesene pravosnažne presude.

9. KOMENTARI NA NACRT IZVJEŠTAJA

Društvo je 22. 7. 2022. godine dostavilo komentar na Nacrt izvještaja o izvršenoj finansijskoj reviziji za 2021. godinu.

Komentari se odnose na datu kvalifikaciju u mišljenju na finansijske izvještaje a u vezi evidentiranja cestovne infrastrukture kao i na date kvalifikacije u mišljenju na usklađenost sa zakonskim propisima vezano za investicije započete u prethodnom periodu - efikasnost realizacije projekata, plaćanje taksi na nepovućena kreditna sredstva, provođenje postupaka javnih nabavki.

Pored toga, data su obrazloženja koja se odnose na nalaze i preporuke vezane za poduzimanje aktivnosti za pravovremeno donošenje plana poslovanja, knjigovodstveno evidentiranje stalnih sredstava, evidenciju eksproprijanog zemljišta, knjiženje poslovnih promjena na osnovu relevantne dokumentacije, knjigovodstvenu evidenciju okončanih projekata, pokretanja postupaka za izmjenu i donošenje novih zakonskih rješenja.

Prihvatali smo i inkorporirali u Izvještaj dostavljena pojašnjenja vezano za evidenciju eksproprijanog zemljišta i knjigovodstvenu evidenciju projekata.

Za ostala obrazloženja nisu prezentirane nove činjenice, niti je dostavljena dokumentacija koja bi uticala na izmjene nalaza u Izvještaju, za šta dajemo pojašnjenje:

- U vezi iskazane vrijednosti cestovne infrastrukture, glavni argument Društva za klasifikaciju kao nematerijalna imovina je to da nije vlasnik magistralne cestovne infrastrukture nego mu je ista data na trajno, vremenski neograničeno upravljanje. Međutim, iskazivanje ove imovine na poziciji „nematerijalna sredstva“ ne zadovoljava kriterije za priznavanje i mjerjenje shodno MRS-u 38 – Nematerijalna imovina. Prema ovom standardu nematerijalno sredstvo je nemonetarno sredstvo bez fizičke supstance, a vrednovanje nematerijalne imovine po fer vrijednosti podrazumijeva postojanje aktivnog tržista, koje za cestovnu infrastrukturu ne postoji u BiH, što dovodi u pitanje da li je procijenjena vrijednost zaista fer vrijednost po kojoj se imovina može prodati. Infrastrukturna sredstva ispunjavaju definiciju nekretnina, postrojenja i opreme pa zbog toga računovodstveno evidentiranje treba vršiti u skladu sa MRS-om 16 - Nekretnine, postrojenja i oprema;
- Takse po odobrenim kreditima za nepovućena sredstva plaćene su jer Društvo nije provedo sve pripremne predradnje za građenje dionica prije operativnosti međunarodnih kredita. Nepovlačenje kreditnih sredstava najčešćim dijelom uzrokovano je kašnjenjem realizacije projekata zbog neriješenih imovinskih odnosa, što uzrokuje trošak takse po kreditu;
- U vezi nabavke redovnog i zimskog održavanja magistralnih cesta na području FBiH komentar Društva da su na dugo trajanje postupaka u najvećoj mjeri uticale podnesene žalbe ne možemo prihvati, zbog toga jer su se žalbe odnosile na tendersku dokumentaciju odnosno na kvalifikovanost ponuđača u skladu sa kriterijima iz tenderske dokumentacije. Slabosti u pripremi tenderske dokumentacije dovode do ograničavanja aktivne i pravične konkurenčije kroz definisanje tehničke i profesionalne sposobnosti, a ugovori se zaključuju putem pregovaračkog postupaka bez objave obavještenja sa dobavljačima sa kojima je postojala prethodna saradnja na predmetnim nabavkama. Odredbom člana 53. Zakona o javnim

nabavkama, propisano je da je ugovorni organ dužan pripremiti tendersku dokumentaciju u skladu s odredbama ovog zakona i podzakonskim aktima i da u tenderskoj dokumentaciji daju potpune informacije o uslovima ugovora i postupku dodjele ugovora, koji su kandidatima/ponuđačima dovoljni za pripremu zahtjeva za sudjelovanje, odnosno ponuda na stvarno konkurentskoj osnovi;

- u vezi komentara kojim Društvo ne prihvata preporuku za evidentiranje kreditnih sredstava, ista je data jer su evidentirana sredstava koja nisu raspoloživa na računima Društva čime se stvara nerealna slika kako aktivnih konta, tako i pasivnih. Naime, ostala potraživanja i dugoročne obaveze uvećavaju se za iznos efektivnih sredstava i kredita koja nisu raspoloživa na računima Društva.

U obrazloženju koje se odnosi na poduzimanje aktivnosti na pokretanju postupaka za izmjenu i donošenje novih zakonskih rješenja, Društvo je navelo da je u 2021. godini podnijelo Zahtjev za izmjenu Uredbe o određivanju zahvata u prostoru i građevina za koje Federalno ministarstvo prostornog uređenja daje urbanističku saglasnost. Preporuke koje su prihvatele odnose se na: pomoćne knjige stalnih sredstava, regulisanje obaveza po kreditu EBRD 31788, nadzor nad skladištenjem soli kod izvođača radova redovnog održavanja, uspostavljanje pomoćne knjige stalnih sredstava, kompletiranje dokumentacije neophodnu za knjigovodstveno evidentiranje projekata i detaljnu analizu započetih projekata.

Koordinatorica rada u Sektoru
za finansijsku reviziju javnih preduzeća

Mia Buljubašić

Tim za reviziju

Alida Selimović – voditeljica tima

Nermina Šabanović – članica tima

V PRILOG: GODIŠNJI FINANSIJSKI IZVJEŠTAJI

Bilans uspjeha za period od 1. 1. do 31. 12. 2021. godine			
Javno preduzeće „Ceste FBiH“ d.o.o. Sarajevo	Pozicija	Tekuća godina	Prethodna godina
A) DOBIT ILI GUBITAK PERIODA			
POSLOVNI PRIHODI I RASHODI			
I Poslovni prihodi (od 1 do 4)		56.518.202	53.712.366
1 Prihodi od prodaje robe		-	-
2 Prihodi od prodaje učinaka		-	-
3 Prihodi od aktiviranja ili potrošnje robe i učinaka		-	-
4 Ostali poslovni prihodi		56.518.202	53.712.366
II Poslovni rashodi (od 1 do 9)		57.765.514	51.611.587
1 Nabavna vrijednost prodate robe		-	-
2 Materijalni troškovi		251.062	313.407
3 Troškovi plaća i ostalih ličnih primanja		5.579.230	5.333.251
4 Troškovi proizvodnih usluga		46.543.045	43.107.971
5 Amortizacija		529.778	361.700
6 Troškovi rezervisanja		3.968.693	1.088.792
7 Nematerijalni troškovi		893.706	1.406.466
8 Povećanje vrijednosti zaliha učinaka		-	-
9 Smanjenje vrijednosti zaliha učinaka		-	-
III Dobit od poslovnih aktivnosti (I-II)		-	2.100.779
Gubitak od poslovnih aktivnosti (II-I)		1.247.312	-
FINANSIJSKI PRIHODI I RASHODI			
IV Finansijski prihodi (od 1 do 6)		36.957	588.976
1 Finansijski prihodi od povezanih pravnih lica		-	-
2 Prihodi od kamata		36.943	36.465
3 Pozitivne kursne razlike		14	552.511
4 Prihodi od efekata valutne klauzule		-	-
5 Prihodi od učešća u dobiti zajedničkih ulaganja		-	-
6 Ostali finansijski prihodi		-	-
V Finansijski rashodi (od 1 do 5)		1.619.944	1.349.741
1 Finansijski rashodi iz odnosa s povezanim pravnim licima		-	-
2 Rashodi kamata		477.317	571.336
3 Negativne kursne razlike		569.270	415
4 Rashodi iz osnova valutne klauzule		-	-
5 Ostali finansijski rashodi		573.357	777.900
VI Dobit od finansijskih aktivnosti (IV-V)		-	-
Gubitak od finansijske aktivnosti (V-IV)		1.582.987	760.765
VII Dobit redovne aktivnosti (III-VI) > 0		-	1.340.014
VIII Gubitak od redovne aktivnosti (III-VI) < 0		2.830.299	-
OSTALI PRIHODI I RASHODI			
IX Ostali prihodi i dobici (od 1 do 9)		3.386.131	939.810
1 Dobici od prodaje stalnih sredstava		21.634	-
2 Dobici od prodaje investicionih nekretnina		-	-
3 Dobici od prodaje bioloških sredstava		-	-
4 Dobici od prodaje učešća u kapitalu i vrijednosnih papira		-	-
5 Dobici od prodaje materijala		24.417	-
6 Viškovi		-	-
7 Naplaćena otpisana potraživanja		-	-
8 Prihodi po osnovu ugovorene zaštite od rizika		-	20.000
9 Otpis obaveza, ukinuta rezervisanja i ostali prihodi		3.340.080	919.810
X Ostali rashodi i gubici (od 1 do 9)		43.280	15.829
1 Gubici od prodaje i rashodovanja stalnih sredstava		31	-
2 Gubici od prodaje i rashodovanja investicionih nekretnina		-	-
3 Gubici od prodaje i rashodovanja bioloških sredstava		-	-
4 Gubici od prodaje učešća u kapitalu i vrijednosnih papira		-	-
5 Gubici od prodaje materijala		-	-
6 Manjkovi		-	-
7 Rashodi iz osnova zaštite od rizika		-	-

8	Rashodi po osnovu ispravke vrijednosti i otpisa potraživanja	-	85
9	Rashodi i gubici na zalihamama i ostali rashodi	43.249	15.744
XI	Dobit po osnovu ostalih prihoda i rashoda (IX-X)	3.342.851	923.981
XII	Gubitak po osnovu ostalih prihoda i rashoda (X-IX)	-	-
	PRIHODI I RASHODI OD USKLAĐIVANJA VRIJEDNOSTI SREDSTAVA		
1	Prihodi iz osnova usklađivanja vrijednosti sredstava	529.778	361.700
2	Rashodi iz osnova usklađivanja vrijednosti sredstava	-	-
3	Povećanje vrijednosti specifičnih stalnih sredstava	-	-
4	Smanjenje vrijednosti specifičnih stalnih sredstava	-	-
XIII	Dobit od usklađivanja vrijednosti (1-2+3-4) > 0	529.778	361.700
XIV	Gubitak od usklađivanja vrijednosti (1-2+3-4) < 0	-	-
1*	Prihodi iz osnova promjene računovodstvenih politika i ispravki neznačajnih grešaka iz ranijih perioda	2.864	11.305
2*	Rashodi iz osnova promjena računovodstvenih politika i ispravki neznačajnih grešaka iz ranijih perioda	1.045.194	2.637.000
	DOBIT ILI GUBITAK NEPREKINUTOG POSLOVANJA		
XV	Dobit neprekinitog poslovanja prije poreza (VII-VIII+XI-XII+XIII-XIV+1*-2*) > 0	-	-
XVI	Gubitak neprekinitog poslovanja prije poreza (VII-VIII+XI-XII+XIII-XIV+1*-2*) < 0	-	-
	POREZ NA DOBIT NEPREKINUTOG POSLOVANJA	-	-
1**	Porezni rashodi perioda	-	-
2**	Odloženi porezni rashodi perioda	-	-
	NETO DOBIT ILI GUBITAK NEPREKINUTOG POSLOVANJA		
XVII	Neto dobit neprekinitog poslovanja (XV-XVII - 1**- 2**+ 3**) > 0	-	-
XVIII	Neto gubitak neprekinitog poslovanja (XV-XVII - 1**- 2**+ 3**) < 0	-	-
	DOBIT ILI GUBITAK PREKINUTOG POSLOVANJA		
XIX	Neto dobit prekinutog poslovanja	-	-
XX	Neto gubitak prekinutog poslovanja	-	-
	NETO DOBIT ILI GUBITAK PERIODA		
XXI	Neto dobit perioda (XVII-XVIII+XIX-XX) > 0	-	-
XXII	Neto gubitak perioda (XVII-XVIII+XIX-XX) < 0	-	-
B)	OSTALA SVEOBUVATNA DOBIT ILI GUBITAK		
1	Dobici utvrđeni direktno u kapitalu	-	-
2	Gubici utvrđeni direktno u kapitalu	-	-
3	Obračunati odloženi porez na ostalu sveobuhvatnu dobit	-	-
XXIII	Neto ostala sveobuhvatna dobit (1-2-3) > 0	-	-
XXIV	Neto ostali sveobuhvatni gubitak (1-2-3) < 0	-	-
	Ukupna neto sveobuhvatna dobit perioda (XXI-XXII+XXIII-XXIV) > 0	-	-
	Ukupna neto sveobuhvatna dobit perioda (XXI-XXII+XXIII-XXIV) < 0	-	-
	Neto dobit/gubitak perioda prema vlasništvu (XXI ili XXII)	-	-
a)	vlasnicima matice	-	-
b)	vlasnicima manjinskih interesa	-	-
	Neto dobit/gubitak perioda prema vlasništvu (XXIII ili XXIV)	-	-
a)	vlasnicima matice	-	-
b)	vlasnicima manjinskih interesa	-	-
	Zarada po dionici:	-	-
a)	obična	-	-
b)	razdijeljena	-	-
	Prosječan broj zaposlenih:		
	- na bazi sati rada	103	99
	- na bazi stanja krajem mjeseca	103	99

Uprava je pripremila finansijske izvještaje i odobrila ih 28. 2. 2022. godine.

**Direktor
Ljubo Pravdić**

Bilans stanja na 31. 12. 2021. godine

Javno preduzeće „Ceste FBiH“ d.o.o. Sarajevo

	Bruto	Ispravka vrij.	NETO (3-4)	
AKTIVA				
A) STALNA SREDSTVA I DUGOROČNI PLASMANI	2.442.603.838	11.288.797	2.431.315.041	2.358.483.748
1 Nematerijalna sredstva	2.412.387.439	6.784.170	2.405.603.269	2.328.762.769
2 Nekretnine, postrojenja i oprema	15.208.464	4.504.627	10.703.837	14.713.044
3 Investicione nekretnine	-	-	-	-
4 Biološka sredstva	-	-	-	-
5 Ostala (specifična) stalna materijalna sredstva	7.935	-	7.935	7.935
06 Dugoročni finansijski plasmani	-	-	-	-
7 Druga dugoročna potraživanja	15.000.000	-	15.000.000	15.000.000
8 Dugoročna razgraničenja	-	-	-	-
B) ODLOŽENA PORESKA SREDSTVA				
C) TEKUĆA SREDSTVA (1 do 2)	171.931.793	56.749	171.875.044	223.748.119
1 Zalihe i sredstva namijenjena prodaji	1.157.322	56.749	1.100.573	1.202.171
2 Gotovina, kratk. potraživanja i kratkoročni plasmani	170.774.471	-	170.774.471	222.545.948
Potraživanja za PDV	4.329.044	-	4.329.044	8.141.727
Aktivna vremenska razgraničenja	35.279	-	35.279	29.939
D) ODLOŽENA PORESKA SREDSTVA				
E) GUBITAK IZNAD VISINE KAPITALA				
I) POSLOVNA AKTIVA (A+B+C+D+E)	2.614.535.631	11.345.546	2.603.190.085	2.582.231.867
II) Vanbilansna evidencija – vanbilansna aktiva	607.479.555	-	607.479.555	592.514.014
UKUPNO AKTIVA (I+II)	3.222.015.186	11.345.546	3.210.669.640	3.174.745.881
PASIVA				
A) KAPITAL (1 do 10)			2.072.902.544	2.018.028.465
1 Državni kapital			2.000	2.000
2 Ostali osnovni kapital			2.072.900.544	2.018.028.465
3 Emisiona premija			-	-
4 Rezerve			-	-
5 Revalorizacione rezerve			-	-
6 Nerealizovani dobici			-	-
7 Nerealizovani gubici			-	-
8 Neraspoređena dobit			-	-
B) DUGOROČNA REZERVISANJA			16.677.243	14.794.387
C) DUGOROČNE OBAVEZE			471.664.702	500.788.966
D) ODLOŽENE PORESKE OBAVEZE			-	-
E) KRATKOROČNE OBAVEZE (1 do 8)			41.144.001	47.885.285
1 Kratkoročne finansijske obaveze			18.511.527	20.041.631
2 Obaveze iz poslovanja			22.136.932	27.396.311
3 Obaveze iz specifičnih poslova			-	-
4 Obaveze po osnovu plata i ostalih primanja zaposlenih			454.633	429.940
5 Druge obaveze			40.909	17.403
6 Obaveze za ostale poreze i druge dažbine			-	-
7 Obaveze za porez na dobit			-	-
F) PASIVNA VREMENSKA RAZGRANIČENJA			801.595	734.764
G) ODLOŽENE PORESKE OBAVEZE			-	-
I) POSLOVNA PASIVA (A+B+C+D+E+F+G)			2.603.190.085	2.582.231.867
II) Vanbilansna evidencija – vanbilansna pasiva			607.479.555	592.514.014
UKUPNO PASIVA (I+II)			3.210.669.649	3.174.745.881

Uprava je pripremila finansijske izvještaje i odobrila ih 28. 2. 2022. godine.

Direktor

Ljubo Pravdić

**Izvještaj o gotovinskim tokovima za period od 1. 1. do 31. 12. 2021. godine
(Indirektna metoda)**

Javno preduzeće „Ceste FBiH“ d.o.o. Sarajevo

	Oznaka (+,-)	Opis	IZNOS	
			Tekuća godina	Prethodna godina
A. GOTOVINSKI TOKOVI IZ POSLOVNIH AKTIVNOSTI				
1		Neto dobit (gubitak) za period	-	-
		Usklađenje za:		
2	+	Amortizacija/vrijednost usklađivanja nematerijalnih sredstava	-	-
3	+(-)	Gubici (dobici) od otuđenja nematerijalnih sredstava	-	-
4	+	Amortizacija/vrijednost usklađivanja materijalnih sredstava	529.778	361.700
5	+(-)	Gubici (dobici) od otuđenja materijalnih sredstava	(21.603)	-
6	+(-)	Usklađenja iz osnova dugoročnih finansijskih sredstava	-	-
7	+(-)	Nerealizovani rashodi (prihodi) od kursnih razlika	-	-
8	+(-)	Ostala usklađenja za negotovinske stavke	-	-
9		Ukupno (2 do 8)	508.175	361.700
10	+(-)	Smanjenje (povećanje) zaliha	101.598	124.258
11	+(-)	Smanjenje (povećanje) potraživanja od prodaje	(140.517.085)	(20.288)
12	+(-)	Smanjenje (povećanje) drugih potraživanja	3.749.683	(1.894.723)
13	+(-)	Smanjenje (povećanje) aktivnih vremenskih razgraničenja	(5.340)	(20.288)
14	+(-)	Povećanje (smanjenje) obaveza prema dobavljačima	(6.146.085)	3.704.431
15	+(-)	Povećanje (smanjenje) drugih obaveza	(29.719.463)	(26.205.561)
16	+(-)	Povećanje (smanjenje) pasivnih vremenskih razgraničenja	66.831	69.440
17		Ukupno (10 do 16)	(172.469.861)	(24.225.261)
18		Neto gotovinski tok od poslovnih aktivnosti (1+9+17)	(171.961.686)	(23.863.561)
B. GOTOVINSKI TOKOVI IZ ULAGAČKIH AKTIVNOSTI				
19		Prilivi gotovine iz ulagačkih aktivnosti (20 do 25)	-	-
20	+	Prilivi iz osnova kratkoročnih finansijskih plasmana	-	-
21		Prilivi iz osnova prodaje dionica i udjela	-	-
22	+	Prilivi iz osnova prodaje stalnih sredstava	-	-
23	+	Prilivi iz osnova kamata	-	-
24	+	Prilivi od dividendi i učešća u dobiti	-	-
25	+	Prilivi iz osnova ostalih dugoročnih finansijskih plasmana	-	-
26		Odlivi gotovine iz ulagačkih aktivnosti (27 do 30)	-	-
27	-	Odlivi iz osnova kratkoročnih finansijskih plasmana	-	-
28	-	Odlivi iz osnova kupovine dionica i udjela	-	-
29	-	Odlivi iz osnova kupovine osnovne imovine	-	-
30	-	Odlivi iz osnova ostalih dugoročnih finansijskih plasmana	-	-
31		Neto priliv gotovine iz ulagačkih aktivnosti (19-26)	-	-
32		Neto odliv gotovine iz ulagačkih aktivnosti (26-19)	-	-
C. GOTOVINSKI TOKOVI IZ FINANSIJSKIH AKTIVNOSTI				
33		Prilivi gotovine iz finansijskih aktivnosti (34 do 37)	-	-
34	+	Prilivi iz osnova povećanja osnovnog kapitala	-	-
35	+	Prilivi iz osnova dugoročnih kredita	-	-
36	+	Prilivi iz osnova kratkoročnih kredita	-	-
37	+	Prilivi iz osnova ostalih dugoročnih i kratkoročnih obaveza	-	-
38		Odlivi gotovine iz finansijskih aktivnosti (39 do 44)	16.582.533	64.210.628
39	-	Odlivi iz osnova otkupa vlastitih dionica i udjela	-	-
40	-	Odlivi iz osnova dugoročnih kredita	-	-
41	-	Odlivi iz osnova kratkoročnih kredita	-	-
42	-	Odlivi iz osnova finansijskog lizinga	-	-
43	-	Odlivi iz osnova isplaćenih dividenda	-	-
44	-	Odlivi iz osnova ostalih dugoročnih i kratkoročnih obaveza	16.582.533	64.210.628
45		Neto priliv gotovine iz finansijskih aktivnosti (33-38)	-	-
46		Neto odliv gotovine iz finansijskih aktivnosti (38-33)	16.582.533	64.210.628
47		D. UKUPNI PRILIVI GOTOVINE (18+31+45)	-	-
48		E. UKUPNI ODLIVI GOTOVINE (18+32+46)	188.544.219	88.074.189
49		F. NETO PRILIV GOTOVINE (47-48)	-	-

50	G. NETO ODLIV GOTOVINE (48-47)		188.544.219	88.074.189
51	H. Gotovina na početku izvještajnog perioda		211.932.777	300.006.966
52	I. Pozitivne kursne razlike iz osnova preračuna gotovine		-	-
53	J. Negativne kursne razlike iz osnova preračuna gotovine		-	-
54	K. Gotovina na kraju izvještajnog perioda		23.388.558	211.932.777

Uprava je pripremila finansijske izvještaje i odobrila ih 28. 2. 2022. godine.

**Direktor
Ljubo Pravdić**

Izvještaj o promjenama na kapitalu za period koji završava na 31. 12. 2021. godine

Javno preduzeće „Ceste FBiH“ d.o.o. Sarajevo

VRSTA PROMJENE NA KAPITALU	DIO KAPITALA KOJI PRIPADA VLASNICIMA MATIČNOG PRIVREDNOG DRUŠTVA						MANJINSKI INTERES	UKUPNO KAPITAL (7+8)
	Dionički kapital i udjeli u d.o.o.	Revalorizacijske rezerve	Nerealizovani dobici/gubici	Ostale rezerve	Akumulirana neraspoređena dobit/gubitak nepokriveni	Ukupno (2+3+5+7)		
1	2	3	4	5	6	7	8	9
1. Stanje na 31. 12. 2019. god.	2.000	-	-	-	1.977.704.761	1.977.706.761	-	1.977.706.761
2. Efekti promjena u računovodstvenim politikama	-	-	-	-	-	-	-	-
3. Efekti ispravki grešaka	-	-	-	-	-	-	-	-
4. Ponovo iskazano stanje na 31. 12. 2019., odnosno 1. 1. 2020. god.	2.000	-	-	-	1.977.704.761	1.977.706.761	-	1.977.706.761
5. Efekti revalorizacije materijala i nematerijalnih sredstava	-	-	-	-	-	-	-	-
6. Nerealizovani dobici/gubici po osnovu finansijskih sredstava raspoloživih za prodaju	-	-	-	-	-	-	-	-
7. Kursne razlike nastale prevođenjem finansijskih izvještaja u drugu valutu prezentacije	-	-	-	-	-	-	-	-
8. Neto dobit/gubitak iskazan u bilansu uspjeha	-	-	-	-	-	-	-	-
9. Neto dobici/gubici priznati direktno u kapital	-	-	-	-	40.321.704	40.321.704	-	40.321.704
10. Objavljene dividende i drugi oblici raspodjele dobiti i pokriće gubitka	-	-	-	-	-	-	-	-
11. Emisija dioničkog kapitala i drugi oblici povećanja ili smanjenja osnovnog kapitala	-	-	-	-	-	-	-	-
12. Stanje na 31. 12. 2020. godine, odnosno 1. 1. 2021. godine	2.000	-	-	-	2.018.026.465	2.018.028.465	-	2.018.028.465
13. Efekti promjena u rač.politikama	-	-	-	-	-	-	-	-
14. Efekti ispravki grešaka	-	-	-	-	-	-	-	-
15. Ponovo iskazano stanje na 31. 12. 2020., odnosno 1. 1. 2021. god. (12 ± 13 ± 14)	2.000	-	-	-	2.018.026.465	2.018.028.465	-	2.018.028.465
16. Efekti revalorizacije materijala i nematerijalnih sredstva	-	-	-	-	-	-	-	-
17. Nerealizovani dobici/gubici po osnovu finansijskih sredstava raspoloživih za prodaju	-	-	-	-	-	-	-	-
18. Neto dobit (gubitak) iskazan u bilansu uspjeha	-	-	-	-	-	-	-	-
19. Neto dobici/gubici priznati direktno u kapitalu	-	-	-	-	54.874.079	54.874.079	-	54.874.079
20. Stanje na 31. 12. 2021. god. (15±16±17±18±19)	2.000	-	-	-	2.072.900.544	2.072.902.544	-	2.072.902.544

Uprava je pripremila finansijske izvještaje i odobrila ih 28. 2. 2022. godine.

**Direktor
Ljubo Pravdić**

Izmijenjeni Bilans uspjeha za period od 1. 1. do 31. 12. 2021. godine			
Javno preduzeće „Ceste FBiH“ d.o.o. Sarajevo			
RB	Pozicija	Tekuća godina	Prethodna godina
A)	DOBIT ILI GUBITAK PERIODA		
	POSLOVNI PRIHODI I RASHODI		
I	Poslovni prihodi (od 1 do 4)	56.518.202	53.712.366
1	Prihodi od prodaje robe	-	-
2	Prihodi od prodaje učinaka	-	-
3	Prihodi od aktiviranja ili potrošnje robe i učinaka	-	-
4	Ostali poslovni prihodi	56.518.202	53.712.366
II	Poslovni rashodi (od 1 do 9)	57.765.514	51.611.587
1	Nabavna vrijednost prodate robe	-	-
2	Materijalni troškovi	251.062	313.407
3	Troškovi plaća i ostalih ličnih primanja	5.579.230	5.333.251
4	Troškovi proizvodnih usluga	46.543.045	43.107.971
5	Amortizacija	529.778	361.700
6	Troškovi rezervisanja	3.968.693	1.088.792
7	Nematerijalni troškovi	893.706	1.406.466
8	Povećanje vrijednosti zaliha učinaka	-	-
9	Smanjenje vrijednosti zaliha učinaka	-	-
III	Dobit od poslovnih aktivnosti (I-II)		2.100.779
	Gubitak od poslovnih aktivnosti (II-I)	1.247.312	-
	FINANSIJSKI PRIHODI I RASHODI		
IV	Finansijski prihodi (od 1 do 6)	36.957	588.976
1	Finansijski prihodi od povezanih pravnih lica	-	-
2	Prihodi od kamata	36.943	36.465
3	Pozitivne kursne razlike	14	552.511
4	Prihodi od efekata valutne klauzule	-	-
5	Prihodi od učešća u dobiti zajedničkih ulaganja	-	-
6	Ostali finansijski prihodi	-	-
V	Finansijski rashodi (od 1 do 5)	1.619.944	1.349.741
1	Finansijski rashodi iz odnosa s povezanim pravnim licima	-	-
2	Rashodi kamata	477.317	571.336
3	Negativne kursne razlike	569.270	415
4	Rashodi iz osnova valutne klauzule	-	-
5	Ostali finansijski rashodi	573.357	777.900
VI	Dobit od finansijskih aktivnosti (IV-V)		-
	Gubitak od finansijske aktivnosti (V-IV)	1.582.987	760.765
VII	Dobit redovne aktivnosti (III-VI) > 0		1.340.014
VIII	Gubitak od redovne aktivnosti (III-VI) < 0	2.830.299	-
	OSTALI PRIHODI I RASHODI		
IX	Ostali prihodi i dobici (od 1 do 9)	3.386.131	939.810
1	Dobici od prodaje stalnih sredstava	21.634	-
2	Dobici od prodaje investicionih nekretnina	-	-
3	Dobici od prodaje bioloških sredstava	-	-
4	Dobici od prodaje učešća u kapitalu i vrijednosnih papira	-	-
5	Dobici od prodaje materijala	24.417	-
6	Viškovi	-	-
7	Naplaćena otpisana potraživanja	-	-
8	Prihodi po osnovu ugovorene zaštite od rizika	-	20.000
9	Otpis obaveza, ukinuta rezervisanja i ostali prihodi	3.340.080	919.810
X	Ostali rashodi i gubici (od 1 do 9)	43.280	15.829
1	Gubici od prodaje i rashodovanja stalnih sredstava	31	-
2	Gubici od prodaje i rashodovanja investicionih nekretnina	-	-
3	Gubici od prodaje i rashodovanja bioloških sredstava	-	-
4	Gubici od prodaje učešća u kapitalu i vrijednosnih papira	-	-
5	Gubici od prodaje materijala	-	-
6	Manjkovi	-	-
7	Rashodi iz osnova zaštite od rizika	-	-

Ured za reviziju institucija u FBiH

8	Rashodi po osnovu ispravke vrijednosti i otpisa potraživanja	-	85
9	Rashodi i gubici na zalihamama i ostali rashodi	43.249	15.744
XI	Dobit po osnovu ostalih prihoda i rashoda (IX-X)	3.342.851	923.981
XII	Gubitak po osnovu ostalih prihoda i rashoda (X-IX)	-	-
	PRIHODI I RASHODI OD USKLAĐIVANJA VRIJEDNOSTI SREDSTAVA		
1	Prihodi iz osnova usklađivanja vrijednosti sredstava	529.778	361.700
2	Rashodi iz osnova usklađivanja vrijednosti sredstava	-	-
3	Povećanje vrijednosti specifičnih stalnih sredstava	-	-
4	Smanjenje vrijednosti specifičnih stalnih sredstava	-	-
XIII	Dobit od usklađivanja vrijednosti (1-2+3-4) > 0	529.778	361.700
XIV	Gubitak od usklađivanja vrijednosti (1-2+3-4) < 0	-	-
1*	Prihodi iz osnova promjene računovodstvenih politika i ispravki neznačajnih grešaka iz ranijih perioda	2.864	11.305
2*	Rashodi iz osnova promjena računovodstvenih politika i ispravki neznačajnih grešaka iz ranijih perioda	1.045.194	2.637.000
	DOBIT ILI GUBITAK NEPREKINUTOG POSLOVANJA		
XV	Dobit neprekinutog poslovanja prije poreza (VII-VIII+XI-XII+XIII-XIV+1*-2*) > 0	-	-
XVI	Gubitak neprekinutog poslovanja prije poreza (VII-VIII+XI-XII+XIII-XIV+1*-2*) < 0	-	-
	POREZ NA DOBIT NEPREKINUTOG POSLOVANJA	-	-
1**	Porezni rashodi perioda	-	-
2**	Odroženi porezni rashodi perioda	-	-
	NETO DOBIT ILI GUBITAK NEPREKINUTOG POSLOVANJA		
XVII	Neto dobit neprekinutog poslovanja (XV-XVII - 1**- 2**+ 3**) > 0	-	-
XVIII	Neto gubitak neprekinutog poslovanja (XV-XVII - 1**- 2**+ 3**) < 0	-	-
	DOBIT ILI GUBITAK PREKINUTOG POSLOVANJA		
XIX	Neto dobit prekinutog poslovanja	-	-
XX	Neto gubitak prekinutog poslovanja	-	-
	NETO DOBIT ILI GUBITAK PERIODA		
XXI	Neto dobit perioda (XVII-XVIII+XIX-XX) > 0	-	-
XXII	Neto gubitak perioda (XVII-XVIII+XIX-XX) < 0	-	-
B)	OSTALA SVEOBUVATNA DOBIT ILI GUBITAK		
1	Dobici utvrđeni direktno u kapitalu	-	-
2	Gubici utvrđeni direktno u kapitalu	-	-
3	Obračunati odloženi porez na ostalu sveobuhvatnu dobit	-	-
XIII	Neto ostala sveobuhvatna dobit (1-2-3) > 0	-	-
XXIV	Neto ostali sveobuhvatni gubitak (1-2-3) < 0	-	-
	Ukupna neto sveobuhvatna dobit perioda (XXI-XXII+XXIII-XXIV) > 0	-	-
	Ukupna neto sveobuhvatna dobit perioda (XXI-XXII+XXIII-XXIV) < 0	-	-
	Neto dobit/gubitak perioda prema vlasništvu (XXI ili XXII)	-	-
a)	vlasnicima matice	-	-
b)	vlasnicima manjinskih interesa	-	-
	Neto dobit/gubitak perioda prema vlasništvu (XXIII ili XXIV)	-	-
a)	vlasnicima matice	-	-
b)	vlasnicima manjinskih interesa	-	-
	Zarada po dionici:	-	-
c)	obična	-	-
d)	razdijeljena	-	-
	Prosječan broj zaposlenih:		
-	na bazi sati rada	103	99
-	na bazi stanja krajem mjeseca	103	99

Uprava je pripremila izmijenjene finansijske izvještaje i odobrila ih 17. 5. 2022. godine.

Direktor
Ljubo Pravdić

Izmijenjeni Bilans stanja na 31. 12. 2021. godine				
Javno preduzeće „Ceste FBiH“ d.o.o. Sarajevo				
	Bruto	Ispravka vrij.	NETO (3-4)	
AKTIVA				
A) STALNA SREDSTVA I DUGOROČNI PLASMANI	2.410.507.777	8.869.923	2.401.637.854	2.358.483.748
1 Nematerijalna sredstva	2.379.632.184	4.819.610	2.374.812.574	2.328.762.769
2 Nekretnine, postrojenja i oprema	15.867.658	4.050.313	11.817.345	14.713.044
3 Investicione nekretnine	-	-	-	-
4 Biološka sredstva	-	-	-	-
5 Ostala (specifična) stalna materijalna sredstva	7.935		7.935	7.935
06 Dugoročni finansijski plasmani	-	-	-	-
7 Druga dugoročna potraživanja	15.000.000		15.000.000	15.000.000
8 Dugoročna razgraničenja	-	-	-	-
B) ODLOŽENA PORESKA SREDSTVA				
C) TEKUĆA SREDSTVA (1 do 2)	172.081.793	56.749	172.025.044	223.748.119
1 Zalihe i sredstva namijenjena prodaji	1.307.322	56.749	1.250.573	1.202.171
2 Gotovina, kratk. potraživanja i kratkoročni plasmani	170.774.471	-	170.774.471	222.545.948
Potraživanja za PDV	4.392.055	-	4.392.044	8.141.727
Aktivna vremenska razgraničenja	35.279	-	35.279	29.939
D) ODLOŽENA PORESKA SREDSTVA				
E) GUBITAK IZNAD VISINE KAPITALA				
I) POSLOVNA AKTIVA (A+B+C+D+E)	2.582.589.570	8.926.672	2.573.662.898	2.582.231.867
II) Vanbilansna evidencija – vanbilansna aktiva	607.479.555	-	607.479.555	592.514.014
UKUPNO AKTIVA (I+II)	3.190.069.125	8.926.672	3.181.142.453	3.174.745.881
PASIVA				
A) KAPITAL (1 do 10)			2.040.147.289	2.018.028.465
1 Državni kapital			2.000	2.000
2 Ostali osnovni kapital			2.040.145.289	2.018.028.465
3 Emisiona premija			-	-
4 Rezerve			-	-
5 Revalorizacione rezerve			-	-
6 Nerealizovani dobici			-	-
7 Nerealizovani gubici			-	-
8 Neraspoređena dobit			-	-
B) DUGOROČNA REZERVISANJA			19.893.681	14.794.387
C) DUGOROČNE OBAVEZE			471.664.733	500.788.966
D) ODLOŽENE PORESKE OBAVEZE			-	-
E) KRATKOROČNE OBAVEZE (1 do 8)			41.155.600	47.885.285
1 Kratkoročne finansijske obaveze			18.511.527	20.041.631
2 Obaveze iz poslovanja			22.148.531	27.396.311
3 Obaveze iz specifičnih poslova			-	-
4 Obaveze po osnovu plata i ostalih primanja zaposlenih			454.633	429.940
5 Druge obaveze			40.909	17.403
6 Obaveze za ostale poreze i druge dažbine			-	-
7 Obaveze za porez na dobit			-	-
F) PASIVNA VREMENSKA RAZGRANIČENJA			801.595	734.764
G) ODLOŽENE PORESKE OBAVEZE			-	-
I) POSLOVNA PASIVA (A+B+C+D+E+F+G)			2.573.662.898	2.582.231.867
II) Vanbilansna evidencija – vanbilansna pasiva			607.479.555	592.514.014
UKUPNO PASIVA (I+II)			3.181.142.453	3.174.745.881

Uprava je pripremila izmijenjene finansijske izvještaje i odobrila ih 17. 5. 2022. godine.

Direktor

Ljubo Pravdić

**Izmijenjeni Izvještaj o gotovinskim tokovima za period od 1. 1. do 31. 12. 2021. godine
(Indirektna metoda)**

Javno preduzeće „Ceste FBiH“ d.o.o. Sarajevo

	Oznaka (+,-)	Opis	IZNOS	
			Tekuća godina	Prethodna godina
A. GOTOVINSKI TOKOVI IZ POSLOVNIH AKTIVNOSTI				
1		Neto dobit (gubitak) za period		-
Usklađenje za:				
2	+	Amortizacija/vrijednost usklađivanja nematerijalnih sredstava	-	-
3	+(-)	Gubici (dobici) od otuđenja nematerijalnih sredstava	-	-
4	+	Amortizacija/vrijednost usklađivanja materijalnih sredstava	529.778	361.700
5	+(-)	Gubici (dobici) od otuđenja materijalnih sredstava	(21.603)	-
6	+(-)	Usklađenja iz osnova dugoročnih finansijskih sredstava	-	-
7	+(-)	Nerealizovani rashodi (prihodi) od kursnih razlika	-	-
8	+(-)	Ostala usklađenja za negotovinske stavke	-	-
9		Ukupno (2 do 8)	508.175	361.700
10	+(-)	Smanjenje (povećanje) zaliha	(48.402)	124.258
11	+(-)	Smanjenje (povećanje) potraživanja od prodaje	(140.517.085)	(20.288)
12	+(-)	Smanjenje (povećanje) drugih potraživanja	3.749.683	(1.894.723)
13	+(-)	Smanjenje (povećanje) aktivnih vremenskih razgraničenja	(5.340)	(20.288)
14	+(-)	Povećanje (smanjenje) obaveza prema dobavljačima	(6.134.486)	3.704.431
15	+(-)	Povećanje (smanjenje) drugih obaveza	(29.719.432)	(26.205.561)
16	+(-)	Povećanje (smanjenje) pasivnih vremenskih razgraničenja	66.831	69.440
17		Ukupno (10 do 16)	(172.608.231)	(24.225.261)
18		Neto gotovinski tok od poslovnih aktivnosti (1+9+17)	(172.100.056)	(23.863.561)
B. GOTOVINSKI TOKOVI IZ ULAGAČKIH AKTIVNOSTI				
19		Prilivi gotovine iz ulagačkih aktivnosti (20 do 25)		-
20	+	Prilivi iz osnova kratkoročnih finansijskih plasmana	-	-
21		Prilivi iz osnova prodaje dionica i udjela	-	-
22	+	Prilivi iz osnova prodaje stalnih sredstava	-	-
23	+	Prilivi iz osnova kamata	-	-
24	+	Prilivi od dividendi i učešća u dobiti	-	-
25	+	Prilivi iz osnova ostalih dugoročnih finansijskih plasmana	-	-
26		Odlivi gotovine iz ulagačkih aktivnosti (27 do 30)		-
27	-	Odlivi iz osnova kratkoročnih finansijskih plasmana	-	-
28	-	Odlivi iz osnova kupovine dionica i udjela	-	-
29	-	Odlivi iz osnova kupovine osnovne imovine	-	-
30	-	Odlivi iz osnova ostalih dugoročnih finansijskih plasmana	-	-
31		Neto prлив gotovine iz ulagačkih aktivnosti (19-26)		-
32		Neto odliv gotovine iz ulagačkih aktivnosti (26-19)		-
C. GOTOVINSKI TOKOVI IZ FINANSIJSKIH AKTIVNOSTI				
33		Prilivi gotovine iz finansijskih aktivnosti (34 do 37)		-
34	+	Prilivi iz osnova povećanja osnovnog kapitala	-	-
35	+	Prilivi iz osnova dugoročnih kredita	-	-
36	+	Prilivi iz osnova kratkoročnih kredita	-	-
37	+	Prilivi iz osnova ostalih dugoročnih i kratkoročnih obaveza	-	-
38		Odlivi gotovine iz finansijskih aktivnosti (39 do 44)	16.444.163	64.210.628
39	-	Odlivi iz osnova otkupa vlastitih dionica i udjela	-	-
40	-	Odlivi iz osnova dugoročnih kredita	-	-
41	-	Odlivi iz osnova kratkoročnih kredita	-	-
42	-	Odlivi iz osnova finansijskog lizinga	-	-
43	-	Odlivi iz osnova isplaćenih dividenda	-	-
44	-	Odlivi iz osnova ostalih dugoročnih i kratkoročnih obaveza	16.444.163	64.210.628
45		Neto prлив gotovine iz finansijskih aktivnosti (33-38)		-
46		Neto odliv gotovine iz finansijskih aktivnosti (38-33)	16.444.163	64.210.628
47		D. UKUPNI PRILIVI GOTOVINE (18+31+45)		-
48		E. UKUPNI ODLIVI GOTOVINE (18+32+46)	188.544.219	88.074.189
49		F. NETO PRILIV GOTOVINE (47-48)		-

50	G. NETO ODLIV GOTOVINE (48-47)		188.544.219	88.074.189
51	H. Gotovina na početku izvještajnog perioda		211.932.777	300.006.966
52	I. Pozitivne kursne razlike iz osnova preračuna gotovine		-	-
53	J. Negativne kursne razlike iz osnova preračuna gotovine		-	-
54	K. Gotovina na kraju izvještajnog perioda		23.388.558	211.932.777

Uprava je pripremila izmijenjene finansijske izvještaje i odobrila ih 17. 5. 2022. godine.

Direktor
Ljubo Pravdić

Izmijenjeni Izvještaj o promjenama na kapitalu za period koji završava na 31. 12. 2021. godine

Javno preduzeće „Ceste FBiH“ d.o.o. Sarajevo

VRSTA PROMJENE NA KAPITALU	DIO KAPITALA KOJI PRIPADA VLASNICIMA MATIČNOG PRIVREDNOG DRUŠTVA						MANJINSKI INTERES	UKUPNO KAPITAL (7+8)
	Dionički kapital i udjeli u d.o.o.	Revalorizacijske rezerve	Nerealizovani dobiti/gubici	Ostale rezerve	Akumulirana neraspoređena dobit/gubitak nepokriveni	Ukupno (2+3±5±5±7)		
1	2	3	4	5	6	7	8	9
1. Stanje na 31. 12. 2019. god.	2.000	-	-	-	1.977.704.761	1.977.706.761	-	1.977.706.761
2. Efekti promjena u računovodstvenim politikama	-	-	-	-	-	-	-	-
3. Efekti ispravki grešaka	-	-	-	-	-	-	-	-
4. Ponovo iskazano stanje na 31. 12. 2019., odnosno 1. 1. 2020. god.	2.000	-	-	-	1.977.704.761	1.977.706.761	-	1.977.706.761
5. Efekti revalorizacije materijala i nematerijalnih sredstava	-	-	-	-	-	-	-	-
6. Nerealizovani dobitci/gubici po osnovu finansijskih sredstava raspoloživih za prodaju	-	-	-	-	-	-	-	-
7. Kursne razlike nastale prevođenjem finansijskih izvještaja u drugu valutu prezentacije	-	-	-	-	-	-	-	-
8. Neto dobit/gubitak iskazan u bilansu uspjeha	-	-	-	-	-	-	-	-
9. Neto dobitci/gubici priznati direktno u kapital	-	-	-	-	40.321.704	40.321.704	-	40.321.704
10. Objavljene dividende i drugi oblici raspodjele dobiti i pokriće gubitka	-	-	-	-	-	-	-	-
11. Emisija dioničkog kapitala i drugi oblici povećanja ili smanjenja osnovnog kapitala	-	-	-	-	-	-	-	-
12. Stanje na 31. 12. 2020. godine, odnosno 1. 1. 2021. godine	2.000	-	-	-	2.018.026.465	2.018.028.465	-	2.018.028.465
13. Efekti promjena u rač.politikama	-	-	-	-	-	-	-	-
14. Efekti ispravki grešaka	-	-	-	-	-	-	-	-
15. Ponovo iskazano stanje na 31. 12. 2020., odnosno 1. 1. 2021. god. (12 ± 13 ± 14)	2.000	-	-	-	2.018.026.465	2.018.028.465	-	2.018.028.465
16. Efekti revalorizacije materijala i nematerijalnih sredstva	-	-	-	-	-	-	-	-
17. Nerealizovani dobitci/gubici po osnovu finansijskih sredstava raspoloživih za prodaju	-	-	-	-	-	-	-	-
18. Neto dobit (gubitak) iskazan u bilansu uspjeha	-	-	-	-	-	-	-	-
19. Neto dobitci/gubici priznati direktno u kapitalu	-	-	-	-	22.118.824	22.118.824	-	22.118.824
20. Stanje na 31. 12. 2021. god. (15±16±17±18±19)	2.000	-	-	-	2.040.145.289	2.040.147.289	-	2.040.147.289

Uprava je pripremila izmijenjene finansijske izvještaje i odobrila ih 17. 5. 2022. godine.

**Direktor
Ljubo Pravdić**